1911 — Ateitis — 1964

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1964 SPALIS — OCTOBER Nr. 8

TURINYS

Ateitis — Komentarai 185
Augustinas Idzelis — Lietuvių studentijos dabartinis veidas 187
...bet, antra vertus,... 190
Nuo lentynos — **(Jonas Butvila, a²)** . . . 191
Jonas Butvila — Neturtas turto krašte . . . 192
Elena Bradūnaitė — Diagnozės diagnozė . . 192
Nerami dvasia 193
Studentai pasisako 194
SAS stovyklos vaizdai 198
SAS stovykla 200
g. r. — Jaunųjų dailininkų meno paroda studentų ateitininkų stovykloje 203
Sveikiname baigusius 204
Studentai! 207
Norime jūsų dėmesio 209

Viršelis — **A. Kezio, S.J.** nuotrauka

ATEITIS YRA MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Vyr. red.: Skirmuntas Radvila
Red. nariai: Aušrelė Skirmuntaitė, Rimvydas Šliažas, Elena Bradūnaitė, Milda Pakalniškytė, Antanas Rauchas, Mirga Pakalniškytė, Leonas Valaitis

★

Redakcijos adresas
"ATEITIS"
7216 So. California Ave.
Chicago, Ill. 60629

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

★

Published monthly, except. July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"A T E I T I S"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year
Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

ATEITIS

AMERIKIEČIAI ATSIBUDO

Pirmojoje dabartinio Bažnyčios Susirinkimo sesijoje JAV hierarchija buvo miegantis milžinas. Antrojoje sesijoje milžinas pradėjo akis trinti, o trečiojoje jau rodo savo jėgą. Atsibudimo simboliu galima paimti Bostono kardinolą Cushing: prasidėjus Susirinkimui, jis teištvėrė pora savaičių Romoje, nes jautėsi reikalingesnis namie — diskusijose buvo tylinčiosios Bažnyčios atstovas, nes lotynų kalbą sunkiai suprato. Šioj sesijoj kardinolas Cushing jau du kart kalbėjo, nors, kaip klausytojai pastebi, jo lotynų kalba turėjo ryškų Bostono akcentą. Abu kartus kalbėjo su užsidegimu. Po jo kalbos Susirinkimo dalyviai plojo, nors tai ir yra draudžiama.

Kodėl amerikiečiai vyskupai taip stipriai pradėjo reikštis Susirinkime? Ankstyvesnėse sesijose buvo diskutuojami Bažnyčios teologijos klausimai: amerikiečiams atrodė, kad čia ekspertų teologų ir rašto žinovų reikalas. Šiuo kart diskutuojami santykių su žydais ir religinės laisvės klausimai: čia amerikiečiai turi patirties ir tvirtus įsitikinimus. JAV vyskupai nori parodyti, kad gyvenimas pluralistinėj bendruomenėj katalikų sąmoningumui nekenkia, o tik juos žmogiškesniais padaro.

KRISTAUS VALDOVO ŠVENTĖ

Minėsime Kristų Karalių — ar tai reikš, kad ruošime minėjimą? Susiraukei, nes šiandien minėjimas jau reiškia tik nuobodžią nostalgiją, reiškia kelias valandas, kurias salėje praleisi iš pareigos, kovodamas su miegu. Ne visi minėjimai nuobodūs, bet žiovulys ima, ir gana. Todėl Kristaus Karaliaus šventei minėjimo neruošime.

Ko norime? ar karališkom ceremonijom įrodyti, kad Kristus yra mūsų karalius? Mes būtume juokingi, nes karališka prabanga tiek dabar juokinga, kaip juokingi ir dabartiniai karaliai. Tvarkoj, minėsime Kristų ne kaip imperatorių, kaip karalių, bet kaip mūsų valdovą — sakysim, prezidentą. Vėl kažkaip keistai skamba.

Prisipažinkime, kad norime pakeisti pačią šventės mintį. Įkurdama šventę Bažnyčia norėjo pasakyti, kad karalių didybė ir garbė yra tik atspindis Dievo garbės. Šiom dienom mes esame linkę pabrėžti (dėl to, kad tai mums labai reikalinga) kitas Dievo savybes — ne jėgą ir garbę, bet meilę ir laisvę, kurios jis ir žmogui duoda paragauti.

Minėkime tad Kristų-Valdovą kitu būdu. Jis yra toks mūsų valdovas, kaip geras šeimos tėvas — ne karalius, ne tironas, ne savo garbe susirūpinęs. Geriausias šios Kristaus šventės minėjimas ir galėtų būti bendra šios šeimos malda — susirinkime vieną kartą ne kaip organizacijų atstovai, ne kaip lietuviai, bet kaip krikščionys — Kristaus šeimos nariai, kad pajustume, "kaip gera ir kaip malonu gyventi, broliai, vienybėje".

FBI PRANEŠIMAS

Praėjusią vasarą įvykusios rasinės riaušės Harleme, Brooklyne, Philadelphijoj, Rochestery ir kitur sukėlė nemaža triukšmo. Prezidentas Johnson įsakė FBI ištirti riaušių priežastis. Tikėtasi, kad FBI pateiks pranešimą, kuriame bus apkaltinti komunistai ir juodieji nacionalistai. Pranešimas mus sukrėtė, nes šios grupės buvo išteisintos nuo riaušių kurstymo ir pravedimo. Pagal šį pranešimą pagrindinė riaušių priežastis yra ekonominė - socialinė juodųjų padėtis. Didelis skaičius bedarbių, neapsakomai sugrūstas gyvenimas juodųjų ghettuose, netekimas vilties, tai riaušių žarijos.

Jei pranešimą būtų pasirašęs ne Edgar J. Hoover, kuris yra pasižymėjęs ypatinga drąsa ir antikomunistiniu nusistatymu, galima būtų kelti klausimą dėl jo išvadų. Pranešimas įrodo, kad kol nebus pagerintas juodųjų ekonominis - socialinis stovis, rasinių riaušių pavojus didės, o ne mažės. Todėl tie, kurie nori išlaikyti rasinį **status quo,** dalinai yra riaušių instigatoriai ir pravedėjai, jei ne kūnu tai dvasia.

LIETUVOS NACIONALINĖ MOKYKLŲ BIBLIOTEKA

SENDRAUGIŲ SUVAŽIAVIMAS

Padėkos Dienos savaitgalio metu Clevelande įvyks ateitininkų sendraugių suvažiavimas. Turbūt neklysime sakydami, kad kaikam opiausias klausimas šiame suvažiavime bus sendraugių vardo keitimas. Šis klausimas yra svarstomas jau ne pirmą kartą. Jis buvo keltas 1954 metų ateitininkų kongrese ir kituose suvažiavimuose. Anais atvejais siūlymai keisti sendraugių vardą buvo atmesti. Vardo keitimo proponentai tvirtina, kad sendraugių vardas netikęs, sukuriąs vaizdą, kad tai senų žmonių draugija, ir tuo atstumiantis ne vieną alumną. Oponentai teigia, kad nieko blogo su dabartiniu vardu nėra. Pagal juos, sendraugiai yra seni draugai ne amžiumi, bet bendrais pergyvenimais. Jei tas vardas atstumia kaiką nuo sendraugių, tai, ar keisime ar nekeisime vardo, vistiek jų mūsų tarpe nebus. Šį kartą sutinkame su konservatyviąja nuomone, nes mums taip pat atrodo, kad vardo pakeitimas nieko nepataisys, o tik gali nutraukti organizacinio tęstinumo siūlą.

MOKSLEIVIŲ KURSAI

Iki Kalėdų tik 2 mėnesiai. Moksleiviai laukia kursų. Moksleivių ateitininkų sąjungoje rodomas dėmesys idėjiniam turiniui. Tikimės, kad tai atsilieps ir kursų programoje.

Ko iš tokių kursų norime? Kartais manome, kad ruošiame pirmininkus, sekretores ir korespondentus. Ekstazės momentais sakome, kad auginame vadus. Jei mes galvojame, kad auginame elitą, klystame. Laimė, kad kursai turi kitą prasmę: padėti dalyviui tapti žmogumi. Kelių dienų kursai jį labiau subrandina negu vasaros stovyklos ar susirinkimai, todėl verta moksleivį raginti šiais kursais pasinaudoti.

GERAI SAUGOMA PASLAPTIS

Klausimas: ar įvyks ateitininkų kongresas 1965 metais? Atsakymas: nežinau! Tai viena iš geriausiai saugomų Federacijos paslapčių. Bet ir gerai saugomas paslaptis sunku išlaikyti. Tad aną dieną atsitiktinai sužinojom, kad kongresui vistik ruošiamasi. Vieta: Toronto. Laikas: liepos 3-4 d.d. Ir tai mus supurtė, nes iki tos dienos manėme, kad jis ruošiamas Chicagoje, Darbo Dienos savaitgalyje. Kas kongrese bus svarstoma, neteko sužinoti, nes to nežinojo paslapties išdavėjas. Gal ir Federacijos Valdybai tai nėra aišku?

Smalsumo vedini klausinėjom draugus, ką jie žino apie kongresą. Pasirodo, jaunesnieji net nežino, kad kongresas iš viso ruošiamas, o vyresnieji nežino nei vietos nei laiko. Iš tikro, jei Federacijai rūpi kongreso pasisekimas, tai laikas pradėti informacijos darbą.

UNIFORMA

Dabar paplitęs ekstremizmas pasireiškia ir ateitininkuose. Ir vėl pasitaiko kalbų apie uniformas moksleiviams ateitininkams. Peršama, kad tai būtų ėjimas su gyvenimu (aišku, karišku žingsniu).

Yra priežastis, kodėl ateitininkai penkiasdešimt metų neturėjo uniformų — jos nereikalingos. Ateitininkai nėra nei mokykla, nei kariuomenė. Ateitininkai yra organizacija, į kurią žmogus ateina būti savim. Tai yra organizacija, kuri padeda žmogui atsiskleisti, tapti vienkartiniu, nepamainomu asmeniu, o ne organizacijos nariu, uniformuotu atomu.

Uniformos įvedimas būtų ne žingsnis pirmyn, bet atgal. Palikim uniformas karinio pobūdžio organizacijoms, kaip šauliai. Įvedę uniformas, mes staiga turėtume eibę mažmožinių problemų, kurios nukreiptų mūsų dėmesį nuo tų, kuriomis turėtume rūpintis: ateitininkas tada turės būti mandagus ne dėl to, kad tai jautraus žmogaus savybė, bet dėl to, kad nedarytų gėdos savo uniformai. Uniforma gali būti trauka tik labai naiviam jaunuoliui. Į organizaciją ateini save atrasti, o ne ką nors vaidinti.

Ateitininkams uniformų įvedimas būtų organizacijos nupiginimas. Kyla pikta mintis, ar siūlytojai kartais neišduoda savo nepasitikėjimą organizacijos verte, kad taip įkyriai ateitininkus nori dabinti blizgučiais. Atsiprašome, kad dar kartą turime priminti, kad ateitininkų sąjūdžio centre yra idėja, o ne stovyklos, protokolai, draugiškumas ar uniformos. Jei tikime į idėjinį turinį, nėra tikslo nuolat plėšytis dėl išorės.

PASKAITA APIE STUDENTUS

Šiame numeryje spausdiname Augustino Idzelio paskaitą apie dabartinę lietuvių studentiją. Autorius bando nauju žvilgsniu vertint studento gyvenimą: interpretacijai naudojamos Berdiajevo ir Ortega y Gasset sąvokos. Straipsnis nėra tik eilinis verkšlenimas.

Straipsnis sklandžiai parašytas, tačiau norisi nesutikti su kaikuriom autoriaus iškeltom mintim: pavyzdžiui, medžiagos ir dvasios pasaulių antiteze. Galima kaltinti, kad kaikurios naudojamos sąvokos — masė, utilitarizmas, daiktas, subjektyvumas — yra pakaitalas galvojimui.

Mūsų spaudoje dažnai regimi bandymai pritaikyti faktus savo teorijai: autoriaus atpasakotas studentų gyvenimas gerokai skiriasi nuo mūsų pačių pergyvenimų.

Turėtume ugdyti pagarbą svetimai minčiai. Pavyzdžiui, mums neatrodo, kad V. Vardys sako tai, ką jam autorius priskiria: jis labiau susirūpinęs savo pozicijos rėmimu, negu Vardžio minties perdavimu.

"Ateitis" yra atvira neatbaigtai minčiai. Tiek "Ateitis", tiek rašantieji neturi piktnaudoti šios pozicijos, nes abejus saisto tiesos reikalavimai.

KELIOS REPLIKOS "ANTRAJAM KAIMUI"

"Antrasis Kaimas" viename iš skelbimų patarė konservatyviai nusiteikusiai publikai į jį nesilankyti. Kodėl, mums dar vis neaišku. Šįmetinis "Antrojo Kaimo" repertuaras turbūt net ir konservatyviausiam nebūtų užvirinęs kraujo. Stigo jam aštrumo, apmaudo ir užsiangažavimo. Analogija tarp jo ir amerikietiško "Second City" glūdi tik varde. Jei "Second City" yra verdantis ir gaivališkas, tai "Antrasis Kaimas" linksmas ir švelnus. Gi švelni satyra — ne satyra. Išimk iš jos subtilumą ir apmaudą, ir gaunasi farsas. Linkėtina "Antrajam Kaimui" tapti drąsesniam ir piktesniam. Didesnė doza kartesnės satyros visiems išeitų į gerą.

MES BUVOME PIRMI

Praeitame "Ateities" numeryje skaitėte E. Bradūnaitės straipsnį "Martin Luther King beldžiasi į Amerikos sąžinę". Mus pasekė ir Nobelio premijų komisija, suteikdama jam 1964 metų Nobelio taikos premiją. Sveikiname didįjį amerikietį ir sau tapšnojame per petį už tokį žvalų žurnalizmą.

NAUJA KNYGA

Neseniai atspausdinta dr. J. Girniaus knyga "Žmogus be Dievo". Išsamią knygos recenziją talpinsime kalėdiniame žurnalo numeryje. Skaitytojams knygą rekomenduojame įsigyti dar prieš recenzijos atspausdinimą.

Lietuvių studentijos dabartinis veidas

AUGUSTINAS IDZELIS

Lietuviškos studentijos dabartinį veidą apibrėžti yra sunku, nes studentija susidaro iš priešingybių. Bendrai, lietuvių studentija yra analizuojama iš organizacijų arba kartų skirtumo taško. Toks žvilgsnis į studentiją, nors ir naudingas, yra paviršutiniškas, nes esminė studentijos problematika nėra paliesta: užmirštamas laisvės klausimas.

Kas yra laisvė? Laisvę yra sunku apibrėžti. Bergsonas aiškina, kad visos laisvės apybraižos ją tik racionalizuoja ir veda į jos sunaikinimą. Berdiajevas aiškina, kad yra neįmanoma prieiti prie logiškos ar pozityvios laisvės sąvokos, kuri sugebėtų atidengti visas jos paslaptis. Laisvę racionalistinė filosofija sugeba apibrėžti tik statiškai, o laisvė savo esmėje yra dinamiška, ir gali būti suprasta tik dinamiškai. Laisvės dinamiškumas yra dvasinio, o ne gamtinio pasaulio išdava. Medžiagos pasaulis nėra laisvės pasaulis. Medžiagos pasaulyje veikia fizinio priežastingumo principas, kuris apsprendžia gamtinį pasaulį. Laisvė priklauso dvasinei tikrovei.

Žmogus yra laisvė, laisvė yra žmogaus esmė. Žmogaus siela, Berdiajevo žodžiais, yra arena, kurioje rungtyniauja laisvė su prievarta, dvasinis su gamtiniu pasauliu. Laisvę tegalima suprasti kaip šią dialektiką. Laisvė savyje turi pradą, kuris gali ją sunaikinti. Dostojevskis aiškiai suprato šią fatališką žmogaus dialektiką. Dostojevskio veikaluose mes matome žmones, kurie, bandydami tapti laisvais, paradoksiškai pasidaro savo prigimties vergais.

Būti laisviems yra kovoti. Jei dalis žmonių praranda laisvę, siekdami laisvės, tai dar didesnė dalis žmonių išsižada laisvės dėl laimės. Pažiūrėkime kaip toji dialektika vyksta lietuvių studentijoje.

Patogus gyvenimas

Lietuvių studentų gyvenimas yra patogesnis negu betkur ir betkada. Tai visai suprantama, nes gyvename krašte, kur gyvenimo lygis yra aukščiausias visame pasaulyje. Lietuviui sąlygos studijuoti Amerikoje yra patogios. Jei pinigų neužsidirba pats, tai gauna paramą iš tėvų, ar iš stipendijų fondo. Studentai mokosi gerai: daug baigia universitetus su pagyrimais ir gauna stipendijas gilinti studijas. Paskutiniu laiku lietuviai studentai, ypač studentės, nepasitenkina studijomis tik Amerikoje, bet važiuoja į Europą. Baigus studijas jų laukia atsakingi darbai su aukštu atlyginimu ir visuomenine padėtim. Studentų bendravimas ir organizacinis gyvenimas darosi kasmet labiau miesčioniškas ir prabangus. Studentų suvažiavimai vyksta geriausiuose Amerikos viešbučiuose. Šokiai, baliai, Naujųjų Metų sutikimai vyksta geriausiose salėse. Studentija yra judri. Studentai įvairiom progom aplanko savo draugus kaimyniniuose miestuose. Vasaros atostogas praleidžia stu-

dijinėse ekskursijose Europon, arba lankydami kurortus Kalifornijoje, Floridoje ar Meksikoje.

Lietuviai studentai savo patogaus gyvenimo rutinoje nepastebi, kad yra pasidarę savo patogumų vergais. Berdiajevas tiksliai nusako, kaip paradoksiškai laisvė gali virsti vergija. Kova už laisvę kyla iš pasipriešinimo. Gyvenimui laisvėje nuolat grėsia nepastebimas pavergimas. Žmogus yra vergas, nes laisvė yra sunki, o vergija lengva. Bandydami rasti laimę, studentai pasidarė daiktinio pasaulio vergai. Bet, kaip Maceina savo Didžiojo Inkvizitoriaus legendos analizėje rašo, "laimė yra tasai pradas, kuris vergo gyvenime užima laisvės vietą. Tai yra gili žmogaus prigimties tragedija, nes laimės siekia kiekvienas žmogus."

Ne visa studentija garbina tuos pačius stabus. Vergijos forma savita atskiroms studentų grupėms. Pats reikšmingiausias, charakteringiausias studentijos susigrupavimas, kertąs visas organizacines ir idėjines linijas, yra studentijos pasidalinimas į masę ir mažumą.

Masė studentijoje

Masė lietuvių studentijoje yra tik mikrokosminė pasaulio masės apraiška. Jose Ortega y Gasset, knygoje "Masių sukilimas", su baime ir skausmu šaukia pasauliui, kad atėjo masės amžius. Civilizacijos ir kultūros raidos vairas išsprūdo iš mažumos į masės rankas. Masė perėmė funkcijas, kurios kadaise buvo mažumos rankose. Šitas masės. atėjimas nesuteikė kultūros ir civilizacijos kūrimui naujo kraujo. Greičiau, įvyko lyginimo procesas. Masė lietuvių studentijoje taip pat nėra kokia nors bereikšmė skaičiaus kategorija. Ji tampa vertybine kategorija, kuri sugeba palikti savo pėdsakus studentijoje.

Studentijos gyvenime masės veidas matomas per suvažiavimus, stovyklas, trikampius ir susirinkimus. Didžiausią masės apraišką mes randame metiniuose studentų suvažiavimuose Amerikos didmiesčių viešbučiuose. Rudeninis suvažiavimas yra pasidaręs tradicinis "lietuviškas reiškinys". Viešbutis turi būti vienas ištaigingiausių. Jei viena organizacija turi savo suvažiavimą "Waldorf Astoria", tai kitos jau negali atsilikti. Kad suvažiavimas turėtų nors išoriniai rimtą priežastį, yra sulipdoma programa. Gaila, kad studentai rimtoj programoj nedalyvauja. Tie, kurie atsilanko, arba miega arba apžiūri sėdinčias koleges. Gabių fotografų nuotraukose tuščios paskaitų salės prisipildo. Po paskaitos dalyviai su entuziazmu ploja, kad paskaita baigta. Klausimų nėra. Prelegentas patenkintas, kad galėjo pabendrauti ir pasidalinti mintimis su lietuvišku jaunimu. Po paskaitos salė greitai ištuštėja, nors vis atsiranda pasimetusių studentų, kurie ieško ką tik pasibaigusios paskaitos. Vakare prasideda tikroji studentijos veikla. Ryte nemigusios akys be žodžių liudija kaip praėjo suvažiavimas.

Laimė ir masės žmogus

Panašias masės išraiškas matome ne tik suvažiavimuose, bet taip pat susirinkimuose, stovyklose, baliuose. Kyla klausimas, kas motyvuoja masės žmogų?, iš ko susidaro jo vidujinė dinamika?

Masės žmogaus aiškiausias bruožas yra jo galvojimas, kad prisirišimas prie materialinių vertybių su-

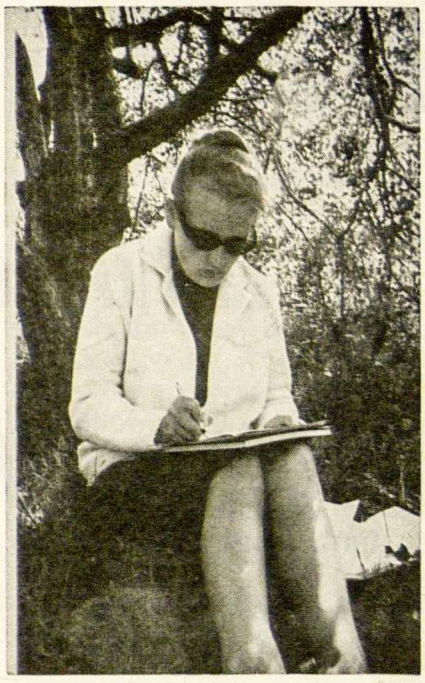

teiks jam laimę. Todėl jo gyvenimo būdas remiasi nauda. Utilitarinės dvasios pagrindas yra savęs patenkinimo ieškojimas. Šios sąvokos nėra aiškiai suformuluotos, tačiau mitų ir simbolių pagalba jos dangstomos dvasinėmis vertybėmis. Lietuvių studentijoje įvyko vertybių apvertimas: dvasinių vertybių pavidalais medžiaginės vertybės valdo masės gyvenimą. Masės prisirišimą prie materialinių vertybių galime pavadinti, Berdiajevo terminu, buržuazine - miesčioniška dvasia. Šitos srovės atstovai yra patenkinti savo įsitvirtinimu medžiaginiame pasaulyje. Tačiau jie yra vergai. Jie yra vergai savo turto ir pinigo, vergai viešosios nuomonės, vergai savo socialinės padėties. Lietuvių studentija dar nėra pasiekusi šio utopinio stovio, ji dar tik pakeliui į blizgučių pasaulį. O pasiekti tą utopinį blizgučių pasaulį jiems yra būtina. Neturtas yra pasmerkimas. Ši pažiūra suprantama, nes žmogus vertinamas tuo, ką jis turi, ne kuo jis yra. Studijų šakos pasirinkime atsispindi šios pažiūros. Studentai renkasi griežtuosius mokslus, nes jų laukia tarnyba su geru atlyginimu. Humanitariniai mokslai vengiami kaip juodas maras, kuris pasmerkia amžinai ubagystei.

Didžiausias studentijos nešamas pavojus yra jos sukurta iliuzija, kad ji vis dar gyvena dvasiniams idealams. Labiausiai iliuzinis yra galvojimas, kad studentijos masė vis dar yra lietuviška. Masės lietuviškumo simboliai: baliai, šokiai, Naujųjų Metų sutikimai. Tokio lietuvybės supratimo rezultatus matome dabartinėje lietuvių studentų organizacijų veikloje. Lietuvių studentų masė, kaip ir kitados Romos minia, reikalauja "duonos ir žaidimų". Organizacijų valdybos nedrįsta eiti prieš šį nusiteikimą, nes jaučia, kad visa veikla sustos. Žaidimų ir duonos vaidmuo pasidarė pirmaeilis būdas palaikyti santykius ir užtikrinti organizacinį tęstinumą.

Paskutinį dešimtmetį lietuviškoje spaudoje vis daugiau akcentuojama kartų problema. Skirtumai tarp vyresniosios ir jaunesniosios kartos yra paviršutiniški. Materialistinėje ir utilitarinėje dvasioje esminiai skirtumai

tarp kartų pranyko. Abi kartas jungia tas pats laimės ieškojimas. Tremtinių kartos didesnė dalis jau seniai prarado savo tremtinio — egzilo rolę. Amerikoje tai yra gan natūralu. Nors tremtinių karta ir būtų turėjusi kokių nors dvasinių vertybių, atvažiavusi į masės kraštą greitai prisitaikė prie esamo gyvenimo būdo. Atrodo, kad tremtinių karta, laimingai išvengusi Sibiro, išlikusi gyva per karo audras ir iškentėjusi stovyklinį — BALFinį laikotarp, norėtų atsigriebti, nors prieš mirtį, už visą prarastą laiką. Paradoksas yra, kad daugelis tremtinių kartos yra susikūrę iliuziją, kad jų dvasinis stovis yra toks pat kaip anais rezistenciniais laikais. Tuo tarpu patys šiuo metu gyvena patogų vidurinės klasės gyvenimą su pilna skale miesčioniškų skonių ir ydų. Ta prasme, studentija ir jos tėvų karta visai nesiskiria. Jei ir būtų kokių nors skirtumų, jie būtų tik skonio dalykas: tėvai geria Asbachą, Hennessy, o jų vaikai Scotch.

Išsilaisvinimas ir kūryba

Laisvė, pozityvia prasme, yra kūryba (N. Berdiajevas). Kūryba yra subjektyvus, dvasinis veiksmas. Kūryba, kaip dvasinis aktas, yra pergalė prieš daiktinį, medžiagos ir privalumo pasaulį ir prieš gamtos determinizmą. Kūrybinis pergyvenimas atsiskleidžia subjektą "Aš" statant pirmoje vietoje, aukščiau už objektą — "ne-Aš". Tačiau kūrybinis pergyvenimas negali būti uždarytas kūrėjo viduje ar egzistuoti tik subjektyvia prasme. Kūrybinis pergyvenimas turi būti išreikštas daiktinio pasaulio priemonėmis ir formomis. Objektyvuota dvasia, tačiau, jau nėra ta pati dvasia, kuri egzistavo prieš jos įkūnijimą. Ji yra praradusi savo ugnį, savo jaunystę ir jėgą. Ji yra atspindis subjektyvinės dvasios, kuri negali būti objektyvuota.

Kūryba nėra tik egocentriškas išsilaisvinimas iš daiktinio pasaulio vergijos. Tikras kūrybiškumas yra savęs nukreipimas į tai kas yra aukščiau negu "Aš". Kūryba yra ėjimas į kitus, į pasaulį, į žmones. Kūrybos prasmė nėra tik užfiksuoti dvasią kokioje nors tobuloje objektyvinėje formoje. Kūrybos prasmė yra pasaulio pakeitime. Stasys Šalkauskis Ateitininkų Ideologijoje ypač pabrėžia tokios kūrybos svarbą kovoje su pasaulio dechristinizacija. Truizmas būtų teigti, kad ateitininkams kūrybos uždavinys yra visa atnaujinti Kristuje.

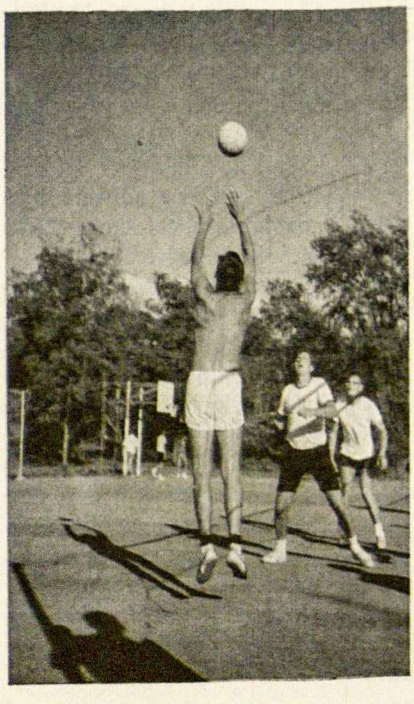

Žmogaus subjektyvinės, vidinės dvasios objektyvizacija yra kultūra. Paradoksiškai, kultūra yra grįžimas atgal, į tą patį pasaulį, iš kurio žmogus kūryba bandė iškilti. Kultūros vertė randasi ne daiktinėse kūrybos išraiškose, bet kūrėjo sugebėjime išsiveržti iš uždaro daiktų pasaulio. Lietuviškas kryžius New Yorko pasaulinėje parodoje yra paprastas daiktas, tačiau jame yra įkvėpta daugiau dvasios, negu visuose Amerikos didžiųjų bendrovių paviljonuose kartu sudėjus.

Kultūra yra lietuvybės pagrindas išeivijoje. Reikia atsiminti, kad pagrindas yra dvasinis, ne medžiaginis. Yra naivu ir beprasmiška manyti, kad savo dvasines aspiracijas, savo kūrybinius užsimojimus galime išreikšti tais pačiais būdais, kaip Amerikos civilizacijos atstovai. Tačiau nereiškia, kad mūsų kultūra būtų menkesnė, ar mūsų dvasinės aspiracijos ir pergyvenimai menkesni. Viena Miško Brolių daina, sukurta gilios asmeninės ir tautinės tragedijos šviesoje, turi gilesnę reikšmę ir geriau pagauna tautos dvasinį stovį, negu Amerikos didmiesčių muzėjai, meno galerijos, teatrai ar simfoniniai orkestrai. Lincoln Center for Performing Arts ar Metropolitan Opera tėra tik šaltas, stereotipiškas sukalkėjusios kultūros fasadas. Partizano daina yra išraiška gilaus kūrybinio pergyvenimo ir gyvos, nors vergijoje, laisvos tautinės dvasios atspindis.

Žiūrint iš medžiaginio, daiktų pasaulio taško, lietuviška bendruomenė, savaime aišku, yra nepilnutinė bendruomenė. Tą faktą ypač akcentuoja dr. Vardys straipsnyje "Lietuviškasis dialogas" ("Aidai", 1956 birželio mėnuo). Jis teigia, kad "lietuviškoji bendruomenė JAV nėra ir nepajėgia būti tobula pilnutinė bendruomenė, kaip Lietuvoje, galinti parūpinti visas asmeninio ir bendruomeninio pasireiškimo priemones ir progas per tautinę lytį." Lietuviška bendruomenė yra dvasiška-egzistencinė bendruomenė, kurią jungia kultūra. Dvasinėje plotmėje lietuviška bendruomenė yra pilnutinė bendruomenė. Klausimas nėra, ar lietuviškoji bendruomenė yra pilnutinė, ar ne. Klausimas yra — koks mūsų dvasinis lygis, kiek esame prisirišę prie medžiaginių vertybių. Asmeniui, kurio gyvenimo tikslas yra grynai egocentriškas, lietuviškoji bendruomenė, žinoma, bus nepilnutinė.

Lietuvybės išlaikymas išeivijoje yra giliai surištas su žmogaus laisve — tai yra, jo dvasiniu stoviu. Laisvė yra išsilaisvinimas iš medžiaginio, deterministinio pasaulio. Ta prasme, laisvė yra kova. Studentijos didesnė dalis — masė — išsižadėjo tos kovos, bandydama rasti laimę medžiaginėse vertybėse. Mažesnė studentijos dalis, mėgindama iškilt virš kasdienybės, paradoksiškai prarado savo laisvę netobulai savo prigimčiai. Laisvė, pozityvia prasme, yra kūryba. Kūryba nėra tik dvasios pasipriešinimas prieš determinuotą pasaulį, bet taip pat ir santykiavimo forma. Santykiavimo objektyvinė forma yra kultūra. Kultūra turi būti gyva, visą laiką atsinaujinanti. O kultūros gyvumas priklauso nuo mūsų dvasios gyvumo.

...bet, antra vertus,...

Pro visus garus ir kvapus, kurie nuo ankstaus ryto pripildo butą tą ketvirtadienį, yra sunku įžiūrėti Padėkos Dienos šventėje kokį nors dvasinį turinį. Sukaitę ir to intensyvaus valgių gaminimo tai progai išvarginti sėdame prie stalo — ir belieka tik kelias valandas valgyti. Nesvarbu kaip skanu ir kaip maloni kompanija — visdėlto ateina vakaras ir pagaliau keliamės jausdamies — lyg tai prislėgti, lyg apsnūdę — rytoj gi vėl į darbą, o tuo tarpu dar kalnai indų laukia virtuvėje. Ne vien indai — su jais kaip nors apsidirbsim — bet ką daryt su visu tuo maistu, kur padėt visas tas liekanas, kai tuo tarpu ir žiūrėt į jas nesinori? Savaitės bėgy dar pasiseka šeimai kaip nors į lėkštes įbrukti kalakutieną, bet kimšimas, keptos slyvos ir obuoliai, šalta bulvių košė visdėlto atsiranda šiukšlių dėžėj. Žvelgdami į visa tai, galbūt net pergyvename nusivylimą — ir visai teisėtai, nes jeigu čia turi būti šventė, kodėl ji nieko mums neduoda apart persivalgymo jausmo? ...nors Padėkos Dienos savaitgaliui skirtos maisto krautuvių reklamos ir vaizduoja Naujosios Anglijos pirmuosius kolonistus maldai sudėtomis rankomis su užrašu, besikreipiančiu į mus, "Remember to give thanks".

Nesinori, tačiau, kad čia išeitų dar vienas sezoninis graudenimas. Vis girdime apie badą pasaulyje. Indijoj tūkstančiai žmonių kasdien miršta nuo bado. Ar iš tikrųjų mes negalime jų pasikviesti prie mūsų perkrauto stalo? Užmokėkime maisto krautuvėje pusė tiek, kiek normaliai išleistumėm šio savaitgalio puotavimui. Antrąją pusę pasiųskime CARE, New York, N.Y. Vienas doleris išsiunčia vieną CARE paketą. Ar pasidalinimas nebūtų prasmingiausias padėkojimas?

—————

Tuščiam miesto traukinių perone nusisukęs laukia juodas žmogus. Balta ir juoda tėvo Kezio nuotrauka patraukia dėmesį lapeliui, kurį atsivertę skaitome: "Dėl pažemintųjų skriaudos ir beturčių vaitojimo aš pakilsiu dabar, sako Viešpats: suteiksiu išgelbėjimą tam, kurs jo trokšta." Tai kvietimas į Kristaus Valdovo šventę Chicagoje.

Dievo žodis, kurį girdėjom šventojo Rašto ištraukose, dialoginės mišios lietuvių kalba— kiekvienam iš dalyvių leido pajusti, kad susirinkome garbinti Kristų kaip jo šeimos nariai. Tokia šventė jau buvo nebe minėjimas, bet naujas Kristaus pergyvenimas. Chicagos ateitininkai jau antri metai sugeba duoti šventei šį naują turinį.

—————

Vertas dėmesio reiškinys mūsų organizaciniame gyvenime — neseniai mus pasiekęs "Laiškas Sendraugiams". Vykusiai pagautas psichologinis tarpusavio bendravimo momentas: taikliai parašytom vinjetėm ir gausiom nuotraukom perteikiama sendraugių stovyklos įspūdžiai. Ateitininkų sendraugių veikloje šie laiškai galėtų būti labai prasmingi: ne vien skleidžiant propagandą apie stovyklą, bet taip pat teikiant medžiagą diskusijoms (pavyzdžiui, perspausdinant dėmesio vertus straipsnius svetimomis kalbomis). Pirmasis "Laiškas Sendraugiams" yra tikrai efektingas efektas — juo atveriama nauja sendraugių veiklos dimensija.

—————

Amerikiečių visuomenė laiks nuo laiko pergyvena sukrėtimą — mokyklų auklėtiniai nesugeba išmokti skaityti. Dar labiau neįtikėtina, kai mes, kurie esame gavę kur kas aukštesnį europietišką išsilavinimą, neįkandame spausdinto žodžio. Štai pavyzdys. Užsibaigus stovykloms, "Draugo" kultūriniam priede straipsnyje "Dvi stovyklos" buvo bandyta lyginti ir vertinti sendraugių ir bendrosios stovyklos pasisekimą. "Naujienų" rugsėjo 21 d. numeryje literatas nuo Pacifiko atpasakoja jo skaitytą "Draugo" straipsnį, bendrosios studijų savaitės pastabas priskirdamas vyresniųjų moksleivių ateitininkų stovyklai. Negana to, rašeiva neatskiria, kur yra citata, kur jo paties kūryba.

—————

Apie bendrinę studijų savaitę straipsnį rašė ir B. Lietuvninkas "Dirvoje". Kritikui nedera dangstytis slapyvarde, tačiau perskaičius straipsnį galima suprasti, kodėl taip daroma. Autorius svaičioja. Esą, Amerikos universitetai perimti komunistų, kurie skleidžia sovietinę propagandą. Lietuviai studentai neatsispiria šiam smegenų plovimui. Nevien kad šis absurdas autoriui yra šventa tiesa, bet ir jo išsireiškimai priešininkų sąskaiton yra, mažų mažiausiai, neskanūs. Todėl keista ir liūdna, kad "Draugas" savo spaudos apžvalgoje rado reikalo B. Lietuvninko straipsniu pasidžiaugti.

—————

Mano kandidatai iškiliausio 1964 metų kultūrinio įvykio premijai: Chicagoje įvykusi vakarienė Lietuvos Universitetą baigusiems pagerbti ir (taip pat Chicagoje) seselių rėmėjų ruošta madų paroda.

—————

Nekantriai laukiame advento pradžios, kada mišiose galėsime melstis kartu, lietuviškai. Matome, kad tėvai jėzuitai jau tam ruošiasi. Kiekvieną sekmadienį jų koplyčioje jaunimui skirtos mišios yra laikomos veidu į žmones, tikintieji bendrai meldžiasi, lietuvių kalba. Moksleiviai skaito lekciją ir Evangeliją, dalyvauja aukojimo procesijoje. Mokomasi naujų giesmių. Advento pradžiai bus pertvarkyta koplyčia — prie naujojo altoriaus visos mišios bus laikomos veidu į žmones. Tikimės, kad ir parapijos be perdaug didelių skausmų paseks šiuo pavyzdžiu.

Neturtas Amerikoje

Aš neseniai perskaičiau "The Other America", parašytą **Michael Harrington** ir išleistą Penguin knygų serijoj. Kai aš skaičiau, aš maniau, kad tai nežinoma knyga, bet greitai sužinojau, kad tai netiesa. Man net sakė, kad prezidentas Kennedy perskaitęs šią knygą pradėjo savo War on Poverty. Aš nežinau, ar tai teisybė, bet ją perskaitęs galvoju, kad tai yra galimas dalykas.

Joje autorius nagrinėja beturčius: kodėl jų yra, kokias problemas jie turi ir kuo valstybė jiems bando padėti. Jis juos suskirsto į atskiras grupes: senukus, žmones be mokslo, ligonius, negrus, ūkininkus ir kitas mažesnes grupes, aiškina kaip jie skiriasi nuo kitų ir kaip kiekvienam padėti.

Jis lengvai rašo ir nesunku skaityti. Dėl bendro išsilavinimo šitą knygą reiktų perskaityti.

Jonas Butvila

Knygos apie Bažnyčios Susirinkimą

Šį mėnesį vyksta trečioji Bažnyčios Susirinkimo sesija. Visas pasaulis jį stebi, nes jaučia, kad Susirinkimas pradeda naują Bažnyčios gyvenimo laikotarpį. Labai svarbu, kad mes kiekvienas Susirinkimo eigą sektumėm ir svarstytume įvykių prasmę. Kodėl Bažnyčiai buvo reikalingas Susirinkimas aiškiai parodys **Hans Kueng** knyga "Council, Reform and Reunion". Dramatišką pirmąją Susirinkimo sesiją geriausiai aprašo **Xavier Rynne** savo "Letters from the Vatican" (prieš kelis mėnesius pasirodžius kišeninė Image Book laida) — taip pat dėmesio verta "Time" korespondento **Blair Kaiser** "Pope, Council, World". Pereitais metais vykusiai sesijai suprasti geriausiai padės **Michael Novak** "The Open Church", kurioje rasi ne tik įvykių aprašymą, bet ir jų svarbos įvertinimą. Labai įdomi ir kišeninė "Council Speeches" (Paulist Press) knygutė, kurioje telpa garsiosios kardinolų Suenens, Leger, Frings, Bea, vyskupų de Smedt, Leven — ir daugelio kitų — kalbos. **Xavier Rynne** išleido reportažinę "The Second Session", kuri kur kas nuobodesnė už pirmosios sesijos aprašymą. Jei nori sužinoti, kas dedasi dabartinėj sesijoj, sek savaitinius "America" žurnalo pranešimus ir Gregory Baum laiškus "The Commonweal" žurnale. Suvažiavimas taip svarbus, kad verta jį stengtis atidžiai sekti.

Ką reiškia liturginis atsinaujinimas?

Nuo advento mišiose melsimės lietuviškai. Nuo sekančio kovo mėnesio kunigas laikys mišias veidu į žmones. Nevisi žmonės tą gali priimti su džiaugsmu — nevienas susirūpinęs savęs klausia, kur tos visos naujovės baigsis.

Liturgijos atnaujinimas nėra naujovių ieškojimas, o bandymas mums palengvinti bendruomenės maldą. Praeitais šimtmečiais mes katalikai buvome linkę pabrėžti asmeninę maldą — mes norėjome Dievą pasiekti partizaniškai — pavieniui. Į kitą žmogų, į bendruomenę buvo žiūrima kaip į pagundą, kliūtį šventumui. Dar ir dabar kažkaip užsilikusi pažiūra, kad švenčiau per mišias kalbėti rožančių, negu kad melstis garsiai su visa bažnyčia, geriau jautriai giedoti "Jėzau, pas mane ateiki", negu eiti Komunijos.

Tikslesnę pažiūrą į liturgiją padės susidaryti **Dietrich von Hildebrand** knyga "Liturgy and Personality" — autorius parodo, kad net mūsų asmens augimui bendruomenės malda talkina. Žvilgsnį į liturgijos ateitį meta **Adrian Nocent** knygoje "The Future of the Liturgy". Kaip liturgija amžių bėgyje vystėsi, pamatysime skaitydami **Joseph Jungmann** knygas. Jaunam žmogui liturgiją puikiai pristato **Hans Kueng** knygoje "That the World May Believe".

Suaugusiems vaikams

Tam, kuriam svarbus žodžių kvapas ir skonis, patiks **James Thurber** pasakos. Geriausia pradėti nuo "The Thirteen Clocks", kur sutiksi piktąjį Duke of Coffin Castle, kuris šaukia, "I'll slit you from your guggle to your zatch!" Sunkiai pamirši ir talentingąjį Golux, kuris kartais atsimena dalykus, kurių visai nėra buvę, Hagga, kuri brangakmeniais verkia, ir princesę Saralinda, kurios ranka atšildo sustingusį laiką. Jei ši pasaka patiko, turėtų patikti ir "The White Deer", apie karalių Clode, jo sūnus Thag, Gallow ir Jorn, nykštuką Quondo ir gražiąją stirną, kuri pavirto mergaite, dėl kurios rankos princai ieško Sword of Loralow ir kovoja su Mok-Mok. Čia sutiksi sergantį karalaus gydytoją, kuris ima savo temperatūrą, bet termometrą nukrato jo nepasižiūrėjęs, nes ligoniui nereikia to žinoti. Sutiksi senąjį laikrodininką Tocko, kuris supykęs šaukia: "You asked me to assume assumptions, and now you assume assumptions of your own!"

Desertui verta paskaityt "The Great Quillow" apie gabų žaislų gamintoją, kuris nugalėjo milžiną Hunder — šis krašto miestus valė nuo avių, obuolių ir šokolado. Mažasis Quillow parodė, kad ir milžiną nugali pasaka.

Jei Thurber pasakos per švelnios, pabandyk **Edwin O'Connor** "Benjy". Tai pasaka apie mažą berniuką, jo Mummy ir Daddy ir jų šunį Sid. Mummy yra baigusi kolegiją — kai Benjy pirmąją mokslo dieną eina į mokyklą, Mummy jį palydi apsirengusi savo "cap and gown". Mokykloj Benjy baisiai geras — mokytojai jis nuolat padeda, nors ji pagalbos kiek ir kratosi. Tikrai smagu, kad galop tą diegą Benjy nusineša erelis.

a²

NUO III LENTYNOS

turto neturtas krašte

Amerika skaitosi labai turtingas kraštas ir tai yra teisybė. Nežiūrint, kad čia pragyvenimo lygis yra taip aukštas, tas dar nereiškia, kad nėra beturčių. 80% žmonių Amerikoje turi gana pinigų gyventi padoriai. Jie turi pinigų pavalgyti ir drabužiams pirkti. Bet 20% šito visko neturi. Jiems kiekviena diena yra kova už būvį, rūpestis kur jie gaus valgyti ar nušals žiemą ir t.t. Beturčius galima suskirstyti į kelias grupes. Tai yra senukai, žmonės be išsilavinimo, ligoniai ir negrai.

Seniems yra sunkus gyvenimas. Jie dažniausiai neturi santaupų. Gautų pinigų iš Social Security žmogui nepakanka pragyvenimui. Bureau of Census paskelbė statistiką, kuri parodo, kad seni žmonės daugiausiai gauna apie 1,000 dolerių per metus. Tų pinigų negali pakakti maistui, rūbams, daktarams ir kitiems kasdieniams reikalams. Žinoma, apie kiną ar teatrą tai nėra ko nė galvoti. Užtat jie jaučiasi nereikalingi ir gyvena tik laukdami kol mirs. Amerikai yra taip svarbu jaunimas, kad ji pamiršta apie senus žmones.

Kai beturčių vaikas pasiekia 17 ar 16 metų, tai tėvai pradeda raginti jį, kad paliktų mokyklą ir eitų dirbti, nes jiems reikia apie kitus vaikus galvoti. Jų mokyklos dažniausia yra prastesnės ir kas svarbiausia, jų mokytojai dažniausiai yra tie, kurie negali pakliūti į geresnes mokyklas. Vaikai su šitokiu mokslu nieko nepasieks, tai uždirba duoną raumenimis. Anksčiau šito buvo gana, bet dabar mašinos pradėjo daryti šitus darbus ir daugiau reikalinga proto negu raumenų duonai uždirbti.

Ligonius galima suskirstyti į kelias grupes — tai yra žmonės, kurie serga fiziniai, protiniai arba yra alkoholikai. Beturčiam daug lengviau yra susirgti, nes jie neturi gero maisto, šiltų drabužių žiemą ir neturi pinigų daktarams. Kai jie suserga, tai ilgiau ir serga, nes jie yra silpni ir pasveikę būna silpnesni, negu buvo. Užtai jiems yra lengviau ir pakartotinai susirgti.

Anksčiau buvo galvojama, kad daugiau bepročių yra tarp turtingų, negu tarp beturčių. Bet neseniai padaryta studija įrodė, kad yra atvirkščiai. Bepročių tarp beturčių yra beveik dvigubai daugiau ir jų padėtis yra aršesnė.

Alkoholikams vis reikia pagalbos, nes jie patys vieni negali tvarkytis. Jie dažniausiai yra girti arba geria. Jie daugumoje miega lauke, kur nukrenta ir jeigu praeinantis girtuoklis juos pamato, tai kartais paima jų drabužius ir palieka juos be nieko. Gavę pinigų, jie išleidžia juos alkoholiui pirkti ir nelieka pakankamai maistui ar rūbams.

Negrai dabar beveik neturi jokios galimybės pataisyti savo padėtį, jiem neleidžia jų skirtinga spalva. Jie gali būti geriausi daktarai, bet jokie baltieji neis pas juos, o negrai neturi pinigų jiems užmokėti. Įstaigose tai dar blogiau — visi sako, kad jie nieko neturi prieš negrus, bet valdininkai jų nenori samdyti, o valdininkai sako, kad dėl to, jog darbininkai su negrais nedirbs. Kol žmonės nekęs juodos spalvos, tai negrai liks beturčiai.

Neminėta grupė, tai yra ūkininkai, susilaukia konkurencijos iš didelių korporacijų, kurios užėmusios daugiausia žemės ir kurios turi pinigų moderniai dirbti savo ūkius. Maži ūkininkai šitokių pinigų neturi, todėl jie kasmet uždirba mažiau ir jiems sunkiau gyventi.

Neseniai Kennedy ir Johnson administracija pradėjo taisyti šitą problemą, bet čia tik pradžia ir kol galas bus matomas, daugiau pinigų bus reikalinga išleisti ir daug darbo įdėti ne tik vyriausybei, bet ir kitiems žmonėms.

Jonas Butvila

diagno-

Paskutiniu metu daugumoje lietuvių kolonijų buvo ir yra statoma Anatolijaus Kairio "Popiečio diagnozė". Mačiau šį vaidinimą Čikagoje ir buvau juo labai sužavėta. Aišku, nebūdama jokia vaidybos kritikė, negaliu daug ką apie jo išpildymą sakyti, bet turiniu buvau labai sudominta.

Graži, vienturtė lietuvaitė baigia aukštesniąją mokyklą. Parėjus iš baigimo apeigų, dideliems patriotams tėveliams pareiškia, kad ji jau nebe Birutė, o Ruth, ir kad jos pavardė nebe Naujokaitytė, bet Newjoke. Tėvelis perpyksta ir skaudžiai nubaudžia Birutę, uždrausdamas jai iškelti koją iš namų, kol nebaigsianti perskaityti lietuviškos knygos. Dar kiek su tėvais pasibarus, Birutė užrietus nosį nudūlina į savo kambarį. Mama bando padėtį švelninti, užstodama dukrą prieš tėvą, bet veltui. Tų barnių tarp tėvų ir dukters pasikartoja dar daugiau, ir viename jų Birutė pareiškia tėvams, kad gal net ištekėsianti už amerikono. Tai ir pribaigia tėvus. P. Naujokaitis, atrodo, visai sunegaluoja protiniai. Nuduoda esąs mokytojas (juo jis buvo Lietuvoje) ir, nukiūtinęs į palėpę, moko įsivaizduotus vaikus. Žmonelė persigandus šaukia daktarę psichoanalistę, kad nustatytų vyro ligos diagnozę. Daktarei tuoj pat viskas aišku ir, žinodama ligos priežastį, griebiasi gydyti visą šeimą. Pirmiausia Birutei pristato jauną gražų lietuvį inžinierių, kurį ji įsimyli ir susižieduoja. Ponas Naujokaitis, šitai sužinojęs, irgi pasveiksta iš būtos ar nebūtos ligos ir, vietoj sumokėjęs daktarei už diagnozę, iš jos iškaulina tūkstantinę Lietuvių Milijoniniam Fondui.

Jaunimas, kuris visą laiką bumba, kad nori pamatyti lietuvių minėjimuose ir kultūriniuose parengimuose ką nors iš dabarties, pagaliau sulaukė, ko troško. Nors minėta si-

tuacija scenoje yra labai sutirštinta, bet joje sutinkame tą pačią problemą, kuri kamuoja mus. Pavyzdžiui, tėvai nenori, kad mes draugautume su svetimtaučiais, baudžia, versdami skaityti lietuviškas knygas. O jeigu išgirsta, kad kas nors mus vadina ne krikšto vardu, tai tiesiog stogą nuo namų nukelia.

Komedijoj baigiasi viskas gerai, nes kitaip nebūtų komedija. Tačiau tikrame gyvenime iš panašių įvykių susidaro tragedija. Kodėl? Ar dėl to, kad laiku nepasimaišo piršlė daktarė su gražiu, jaunu lietuviu ar gražia, geltonplauke lietuvaite? Ne, ne dėl to. O todėl, kad, taip kaip ir vaidinime, tėvai nesupranta vaikų, o vaikai tėvų. Kažin, ar nesupranta, ar nenori suprasti? Tėvai turėtų pripažinti, kad laikai keičiasi ir kad jie jau nebe Lietuvoj, o Amerikoj. Taip pat jie turėtų suprasti, kad prievar-

-zės
-zė

ta mažai ką tepasieks. Pavyzdžiui, vaikas yra verčiamas skaityti lietuvišką knygą tik tada, kai nusikalsta, — ar manot, kad jis tą knygą pasiims ir savu noru? Aišku, kad ne. Gal ir žiūrės į knygą, bet špygą matys.

Vaikai taip pat turėtų suprasti, kad tėvai dėl tos lietuvybės daug kentėję ir praradę. Jie visą gyvenimą aukoja tam vienam tikslui — išlaikyti lietuvybės žariją savo šeimos židinyje. O kai jų vaikai šito nesupranta ir net su pajuoka žiūri į jų tautos meilę, jiems nėra didesnio skausmo visam pasauly.

Vaidinimas yra pagirtinas tuo, kad paviršutiniškai būdamas tiktai lengva komedija, jis pristato labai svarbias ir autentiškas problemas. Žiūrovas vaidinimo metu linksmai pasijuokia, bet tuo pačiu metu jam kyla įvairios mintys. Vaidinimui pasibaigus, jis išeina rimtai nusiteikęs ir susimąstęs. Vaidinimas yra giliai provokuojantis ir dėl to vertas dėmesio.

Elena Bradūnaitė

nerami

Niekada taip nebuvo smagu būti kataliku, kaip šiom dienom. Jauti, kad nesi spektaklio stebėtojas, o veikėjas. Pagaliau junti, kad Bažnyčia esame mes visi. Kur kas smagiau gyventi Dievo šeimoje, negu Dievo kariuomenėje. Su dideliu alkiu gaudai naujas mintis ir garsiai šauki, kad su atsibundančia Bažnyčia atsibustų ir tie, kurie tau artimi.

Ir reikia šaukti, nes mes esame labai sustingę, po ilgo miego dar mus žiovulys ima. Mes einame tik jei kas mus stumia. Mūsų kojos sunkios — taip būtų smagu sustoti ir pasilsėti. Jau buvome pripratę prie Bažnyčios ir Bažnyčia prie mūsų — kodėl turime vėl iš naujo galvoti ir mokytis? Mes pripratę prie tylios maldos mišių metu — kam mus verčia minia melstis? Mums patinka iškilmingas lotynų kalbos skambesys — kodėl mišias gadinti jas laikant angliškai?

Prisirišom prie mažmožių: pradedam neatskirti tikėjimo pagrindų nuo ornamentacijos. Jei viskas svarbu, tai iš tikrųjų niekas nesvarbu. Jei rožančius ir mišios mums tą patį reiškia, jei lygiai svarbu tikėti, kad Kristus prisikėlė ir kad Marija kūnu paimta į dangų, tai tada mes giliau pergyvensime palaiminimą Švenčiausiuoju, negu Dievo kūno valgymą Komunijoje.

Mes turime pradėti galvoti. Jei religija yra aukščiausia žmogaus gyvenimo apraiška, tai ji turi būti ir pati sąmoningiausia. Protas mus turi vesti į Dievą, nes jei jis davė kojas, kad pas jį eitume, akis, kad jo darbus matytume, rankas, kad prie jo kūrybos darbo prisidėtume, tai taip pat jis davė mums protą, kad jį pasislėpusį atrastume. Gėda man, jei pagalvoju, kad religiniam gyvenime galiu būti pasyvus. Turiu spręsti, turiu vertinti, turiu stengtis tiesinti tai, kas kreiva. Bloga sakyti melą, bet bloga ir nutylėti tiesą.

Mes turime pradėti galvoti. Mūsų tikėjimas yra kambarys, kuriame sunku kvėpuoti. Čia tiek daug visokių daikčiukų, kuriuos dengia dulkių sluogsnis. Čia kambarys, kuriame negyvename. Atverkime plačiai langus, išmeskime žaisliukus, išdulkinkime kilimus. Nieko, kad iškart bus vėsu — tai gaivinanti vėsuma, kuri verčia širdį smarkiau plakti. Išmesdami žaisliukus padarysime vietos ne tik sau, bet ir Dievui, kad jis pas mus ateitų ir pasiliktų.

Mes turime pradėti galvoti apie mažmožius. Štai Bažnyčios veidas — ar ji savo išore pasako, kas ji yra? Ar ji sako tam, kuris iš tolo į ją žiūri, kad ji yra Kristaus šeima? Jei jos išvaizda to nesako, ji meluoja — ji turi keisti savo veidą.

Ką mes matome pažiūrėję į Bažnyčią? Ji yra kariuomenė, su generolu popiežium, pulkininkais vyskupais, seržantais kunigais ir pėstininkais pasauliečiais. Ji yra monarchija, su karalium popiežium, ministeriais kardinolais, departamentų direktoriais klebonais ir raštininkais vikarais. Ji tikrai neatrodo kaip šeima. Tėvas savo šeimoje nekalba Renesanso princo žodžiais, į brolį nesikreipi "Ekscelencija".

Bažnyčiai netinka karaliaus dvaro kosmetika. Gal prieš šimtmečius auksas, sidabras ir blizgučiai ką nors reiškė. Dabar jie jau senienos — mezginėliai, šilkai ir brokados kelia nebe pagarbą (o, antra vertus, nuo kada šeimos tėvą gerbi dėl jo gražaus kostiumo?), o tik juoką. Ar nebūtų geriau Bažnyčiai šių senienų atsisakyti?

Kaip smagu būtų, jei Bažnyčia pernakt įstengtų pakeisti savo kalbą ir išvaizdą: karalius vėl taptų tėvu, tarnautojai vėl tarnais, aviganiai ir avys vėl žmonėmis. Tai sapnas, sakai. Bet jis išsipildys, ir tu jam padėsi išsipildyti. Nuo tavęs priklausys Bažnyčios veidas. Statysi bažnyčias, kuriose nebus paauksuoto plasterio. Tu aukosi altorius, kurie neatrodys kaip viduramžių sarkofagai. Tu pirksi liturginius rūbus, kurie nebus šilkas ir brokada, bet vilna ir drobė.

Nuo tavęs pradės keistis ir Bažnyčia. Jei tu stengsiesi auginti skonį tam, kas tikra, kas tvirta, jei tu mokėsi atskirti mandagumą nuo išsipūtusio formalumo, tu palengvinsi Bažnyčiai rasti savo tikrąjį veidą. Nes tu esi Bažnyčia — tavo veidas yra jos veidas.

Arūnas Liulevičius

dvasia

STUDENTAI PASISAKO

Studentų ateitininkų vasaros stovykloje buvo gausybė diskusinių būrelių. Dalį šių būrelių išvadų čia paduodame. Verta atkreipti dėmesį į temų įvairumą. Diskusijų išvadose randame ir gyvą mintį — tai tikrai džiugus reiškinys, verčiąs susimąstyti tuos, kurie sako, kad jaunimas kasmet menkesnis darosi.

Visuotinio Bažnyčios Susirinkimo reikšmė dabarties žmogui istorijos perspektyvoje: pravedė Stasys Rudys

Mūsų pirmasis įspūdis, palietus šią temą, tai būtinas reikalas visuotinai jungtis apaštalavimo darban. Dabar gi atrodo, kad visam pasauliui tik laikinas įspūdis pasiliks iš šio Visuotinio Susirinkimo, nes pradinis juo susidomėjimas tolydžio lyg ir mažėja. Kol dar sprendimai daromi, mes turėtume įsijungti į Susirinkimą, per parapijas siųsdami savo pageidavimus. Suvažiavimui viešai paskelbus nutarimus, mes privalėtume patys pirmieji juos suprasti, priimti, vykdyti ir skleisti.

Visi sutinkame, kad Bažnyčiai pasikeitimo reikia, kad įtraukimas gimtųjų kalbų į liturgiją ne tiek pakenks Bažnyčios vienybei, kiek sujungs visus žmones bendroje maldoje.

Svarstydami ekumenizmo klausimą sprendėm, kad šiuo susirinkimu Bažnyčia atidaro duris ir nekatalikams, kad jie turėtų progos patys apsispręsti, ar jie yra tiesą radę, pamatyt aiškiau, ką Katalikų Bažnyčia turi, o taipgi — ką ji duoda žmogui.

Liturgija: diskusijos po kun. V. Bagdanavičiaus paskaitos

Mes pateikėm kunigui klausimus, į kuriuos jis atsakė, ir mes toliau diskutavome.

1) Kaip reikia suprasti išsireiškimą, kad Bažnyčia ir mes patys turime "eksperimentuoti" religijoje?

A. Šis terminas yra suprantamas dviejose plotmėse. Asmeniškame santykyje su Dievu tai nereiškia eksperimentavimą kaip fizikoje ar biologijoje, bet ieškojimą patyrimų (experiences), kurie veda į pajautimą pilnesnio ryšio su Dievu. Bažnyčioje "eksperimentavimas" reiškia ieškojimą naujų ir geresnių išviršinių formų, kaip ir daro vykstantis Visuotinis Bažnyčios Susirinkimas.

2) Naujoji liturginė konstitucija sako, kad liturginė malda yra aukštesnė už individo asmeninską maldą. Kodėl?

A. Asmeniška malda atrodo daugiau besimeldžiantį patenkinanti, tačiau bendroje liturginėje maldoje ryšys su Kristumi yra aukštesnėj plotmėj. Tai liudija Jo žodžiai: "Kur du, trys susirenka mano vardu, ten ir aš esu". Bažnyčios įsteigimo prasmė remiasi idėja, kad žmogus gali tobuliau santykiauti su Dievu kaip bendruomenės narys. Liturgija ir yra bendruomenės nario malda.

3) Kodėl buvo nuklysta nuo pirmųjų amžių krikščionių bendruomeninės aukos ir pereita į "izoliuoto tabernakulo" pamaldumą?

A. Bažnyčia, eidama su gyvenimu, taikėsi prie iškylančių sąjūdžių, pasisavindama iš jų tai, kas neprieštarauja jos pagrindinėm dogmom. Taip individualizmo judėjimas pasireiškė Bažnyčioje kaip atsiskyrimas kunigų luomų nuo paprastų žmonių. Ryšys tarp kunigo ir Mišių dalyvių nustojo artumo, ir dialogo nuoširdumas buvo prarastas. Tiktai asmeniška malda liko tikroji, o liturginė malda darėsi vis daugiau tik paviršutiniškas formuliaras.

4) Kokie veiksniai iššaukė dabartines liturgines reformas?

A. Tai kilo iš nepasitenkinimo perdėtom liturginėm apeigom, kurios buvo pasidariusios ne priemonės bendrauti su Dievu, o tikslas savyje. Šitokios apeigos buvo ypatingai įsigalėjusios kai kuriuose vienuolynuose. .

Ateitininkų ideologijos dabartinis stovis: pravedė Rimas Rudys

Ateitininkų ideologija turi būti dinamiška. Kartais mums atrodo užkalkėjusi ir sausa, sprendžiant iš to, kiek įtakos ji turi mūsų gyvenimuose, kiek ji motyvuoja mūsų veiksmus.

Mes atsisakom kritikuoti Šalkauskio ideologiją filosofine prasme, o tik žiūrime, ar yra ryšys tarp jos ir mūsų gyvenimo. Mūsų ideologija yra mums sisteminga santrauka taisyklių; ji lieka mums tik Šalkauskio knyga, kaip "Emily Post Rule of Etiquette".

Suprantame, kad Šalkauskis surašė savo gyvenimo filosofiją, kad ir kiti pagal ją gyventų. Tačiau mes ja negyvename. Ko labiau esame jon lenkiami, tuo daugiau spiriamės ir dvasioje tinginiaujam. Taip pat Amerikos materialistinė aplinka stoja skersai kelio idealistinės ideologijos įgyvendinimui. Dabar mes ateitininkai stovime prieš tą pačią problemą, kaip ir mūsų pirmtakai — tik vietoj rusiško nihilizmo mums gresia anglosaksiškasis materializmas.

Ateitininkų įtaka į pasaulį: pravedė Rimas Rudys

Išsiaiškinta, ką reiškia įtakoti. Tai yra paveikti žmonių galvoseną vienokia ar kitokia kryptimi.

O kiek mes, kaip ateitininkai, įtakojam? Pozityvią įtaką darom, dalyvaudami LSS, Pax Romanoj (ypatingai dr. Vyganto veikla ten). Didelis įnašas yra taipgi aktyvus dar-

bas, rengiant bendrinę studijų savaitę Dainavoje ir t.t. Neigiamai kitus įtaigojame, reikšdamiesi individualiu snobizmu, išdidumu ir kt. Taip pat neigiamybė, kad dažnai daugiau patys esame įtaigojami, negu kitus įtaigojame.

Tačiau sunku kalbėti apie įtaką, nes negalime jos tuoj pat vaistininkiškai pasverti. Jos reikšmė pasirodys tik laiko bėgyje.

Koks turi būti modernus apaštalas? — pravedė Aldona Bušinskaitė

Kalbėjome apie modernų apaštalą. Kadangi mes visi turėtume būti modernūs, pirmon eilėn kilo klausimas: "Kokie mes patys turėtume būti?" Savo veiksmais turime būti pilnutiniai krikščionys, pilnai vykdant krikščioniškus principus. Neužtenka tų principų pažinimo, bet reikia ypač jų konkretaus vykdymo. Taip turime veikti, kad žmones trauktume, o ne atstumtume. Visoje veikloje tačiau būtų nesusipratimas kitus žeminti, o save aukštinti.

Pašnekesyje buvo minėta, kad ir kiti nori šias problemas žinoti, bet mes kažkodėl viską vis pasiliekam tik savyje. Turim tad sveikai atverti save ir ir kitiems parodyti tiesą.

Toliau kilo klausimas: "Kodėl žmogus, kuris gal ir pilnai vykdo krikščioniškus principus, vis dėlto nepatraukia kitų?" Gal tad pats vykdytojas turi savyje trūkumų bei pavydo, klausdamas, "kaip jis gali būti toks nuoširdus ir duosnus?"

Kalbėjome toliau, kaip kitus patraukti. Turime patys savo misija tikėti ir tyliai ją vykdyti, o ne vien girtis savais įsitikinimais.

Norėdami būti gerais krikščionimis, turim susikaupti, mąstant apie tikėjimą ir iš jo išplaukiančius mūsų veiksmus, o paskui įvesti tą nuotaiką į savo šeimą ir visą aplinką.

Kodėl žmonės stato tarp savęs sienas, o ne tiltus: pravedė Živilė Šlekytė

Pirmiausia aptarėme "sienos" sąvoką. Siena simbolizuoja konfliktą tarp dviejų žmonių. Ji iškyla tarp jaunesnių draugų, kai vienas geriau mokosi, kitam kas kita geriau pasiseka. Tarp žmonių sienos iškyla dar jiems nesusipažinus — vien tik remiantis kitų blogomis nuomonėmis.

Sienos kyla dėl žmonių jautrumo ir baiminimosi, kad kiti juoksis iš mūsų silpnybių. Tačiau mes neturėtume bijoti pasauliui parodyti tą vidujinį savąjį "Aš". Tačiau kartais reikia turėti sieną, kaip šarvą, kuris apsaugo mus, ypatingai išėjus į verslo pasaulį.

Sutarėme, kad tiltas yra draugystė — dviejų žmonių susitikimas ir supratimas vienas kito. Meilė, kuri išauga iš draugystės, kyla tada, kada žmogus gali priimti visas savo ir kito silpnybes. Mums reikia kur kas daugiau tiltų pasaulyje, nes mažai žmonių yra tikrai laimingi.

Yra sunku išvystyti tikrą draugystę tarp moters ir vyro. Daug lengviau tos pačios lyties asmenims susidraugauti, nes dažnai žmonės mano, kad vyro ir moters susipratimas ir buvimas kartu jau reiškia meilę.

Vienas diskusijų dalyvis pareiškė, kad kiekvienas žmogus stato sienas tarp savęs ir kitų, tačiau vienos sienos aklinai uždaros, o kitos ne. Dar kitos sienos turi langus, pro kuriuos kiekvienas žmogus ką nors skirtingo mato.

Kaip išlaikyti savo individualumą, patekus į masinį universitetą: pravedė Aldona Zailskaitė

Pirmiausia aptarėme pačią individualumo sąvoką. Sutikome, kad individualumas yra turėjimas savo idėjų ir žvelgimas į kito idėjas su atvirumu. Individualumas yra nebijojimas pažinti save ir būti savimi. Individas turi turėti drąsos išsiskirti iš kitų ir formuoti savo charakterį. Individas turi prieš akis idealą ir mėgina jį pasiekti.

Toliau svarstėme, kaip šis individualumas pasireiškia masiniame universitete. Paradoksiška, tačiau atrodo, kad yra lengviau būti individu didesniame universitete, negu mažame, nes didesniame būna ir daugiau organizacijų, iš kurių kiekvienas sau gali pasirinkti priimtinesnę.

Savo individualumą ugdom, bendraudami su kitais žmonėmis ir knygomis. Buvimas lietuviu, ypatingai ateitininku, padeda studentui būti individualiu ir amerikiečių universitetuose.

Pokalbį baigėm klausimu: "Ką individualumas gali duoti žmogui?" Ir atsakėm, kad jis duoda savigarbos, pasitikėjimo savimi ir ugdo asmenybę.

Rezistencinės kovos: pravedė Milda Grušaitė

Iškėlėm klausimą: "Ar gerai, kad lietuviai partizanai kovojo?" Visi sutikome, kad kova buvo būtina, nes ji parodė pasauliui, jog lietuviams laisvė yra šventas reikalas. Tačiau mes turim su tos kovos buvimu ir jos reikšme supažindinti plačiau ir kitus, kad nebūtų pamirštas kovotojų heroizmas ir mirusiųjų vardai.

Kalbėdami apie Amerikos rolę partizanų kovose, sutikom, kad Amerika turi rūpintis savais politiniais reikalais, tačiau kadangi ji yra įsipareigojus Vakarų pasaulio vadovės rolėje, tai ir turi vykdyti tą rolę, gindama Vakarų laisvę. Mes norėtume, kad Amerika iškeltų Lietuvos klausimą Jungtinėse Tautose.

Kilo klausimai, kaip mes galėtume prisidėti prie kadaise pradėtos partizanų kovos. Kadangi paskutiniu me-

tu Lietuvoje vyksta ne tiek fizinis, kiek dvasinis naikinimas, tai mums reikia griebtis irgi dvasinių priemonių ir sąmoningo bei dinamiško lietuviškojo veikimo.

Aptardami moters vietą rezistencinėse kovose, iškėlėm jos rolę kaip motinos, kuri įdiegia laisvės dvasią vaikuose, kaip anoji ryšininkė, parūpinusi partizanams maisto, drabužių, dokumentų, kaip anoji atsišaukimų ir laikraštėlių platintoja, kaip slaugė, ir net kaip aktyvi partizanė kovotoja ir kankinė.

Kodėl studentijoje pirmauja griežtieji mokslai: pravedė Kęstutis Girnius

Po karštų diskusijų visdėlto priėjome šitokių išvadų. Visiems buvo aišku, kad kur kas daugiau studentų domisi griežtaisiais mokslais, o ne humanitariniais, bet radome ir apsčiai priežasčių išaiškinti šį persverianti palinkimą:

1. Tėvai verčia. Išeivijoje humanitarai, kurie pasitraukė iš Lietuvos, turėjo duoną užsidirbti fabrikuose. Gi inžinieriai ir medicinos daktarai galėjo ir čia tęsti savo profesijas. Tėvai šį faktą dar ir dabar jautriai pergyvena.

2. Baigęs griežtuosius mokslus, studentas gauna darbą su geresniu atlyginimu.

3. Lietuviams, kaip vokiečiams, labai patinka titulai, pvz. inžinieriaus bei daktaro.

4. Humanitariniai mokslai yra sunkesni už griežtuosius, nes ten reikia daugiau mąstymo. Ten formulių išmokimo ir jų sustatymo nepakanka.

Buvo prieita išvados, kad lietuvių visuomenei reikia daugiau humanitarų, nes tik jie gali mums geriau išaiškinti mūsų likimą, mūsų tremtį ir mūsų pareigas savo tautai bei tėvynei. Taip pat būrelio dėmesys buvo atkreiptas į daktarus A. Damušį ir A. Liulevičių, kurie, nors ir baigę griežtuosius mokslus, reiškiasi lietuvių visuomenėje savo giliu humanitariniu išsilavinimu.

Šis būrelio pranešimas buvo sąmoningai kontroversinis, nes mes norim išjudinti žmones, kad jie domėtųsi platesniais klausimais, domėtųsi bendru mąstymu ir išmąstytų minčių reiškimu.

Lietuvių studentijos dabartinis vaizdas: diskusijos po A. Idzelio paskaitos

Buvo pateikti tokie klausimai ir atsakymai.

K. Nėra motyvų, kurie uždegtų lietuvius studentus ateitininkus. Kodėl?

A. Gal todėl, kad nėra žmogaus — instrumento, o gal nėra uždegančios idėjos.

K. Mažuma turi save tobulinti — bet kaip?

A. Kiekvienas individas savo pavyzdžiu ir entuziazmu turi tą mažumą kilstelėti aukštyn.

K. Kodėl mes jungiamės į lietuvių veiklą?

A. Todėl, kad mus riša praeitis, kad mums kartais nepriimtina Amerikos nustatyta vertybių eilė.

K. Ar esame įsitikinę, kad lietuviai turi savo savitą kultūrą?

A. Aišku, lygiai taip, kaip ir turime asmeninę vidaus vertę. Bet mes vis tą lietuviškąją kultūrą ir toliau kuriame, nevengdami jon įsijungti ir tai, ką geriausio randame kitur.

K. Kodėl mes veikiame organizuotai? Kodėl atvažiavome į stovyklą?

A. Jungiamės organizacinėn veiklon ir dėl įvairių psichologinių motyvų, o taipgi dėl socialinių priežasčių. Gi pagaliau tai yra ateitininko pareiga.

K. Kodėl pasiliekame lietuvių bendruomenėje?

A. Kadangi lietuvių bendruomenė duoda mums daugiau mūsų ieškomų lietuviškųjų vertybių.

K. Kodėl mūsų veikla retkarčiais lyg ir apmiršta?

A. Kadangi pamirštame savo aukštesnius tikslus, rūpindamiesi daugiau socialine savo ateitimi.

K. Kaip ateitininkai, mes turime kilnius idealus, tai kodėl mes neretai pagal juos neveikiame, neįgyvendiname visų savo principų?

A. Studentas stoja į mūsų organizaciją, kadangi jis ja domisi, bet jis retai yra informuojamas mūsų pačių pastangomis. Nariai, bent pradžioje, nėra pakankamai drausmingi ir tvirti organizacijos principuos. Tačiau jiems vien informacijos teikimo nebeužtenka — individas turi vienaip ar kitaip pats apsispręsti.

Kodėl buvę veiklūs ir kūrybingi moksleiviai, įstoję į studentų eiles kartais praranda tas ypatybes: pravedė Jūratė Juozevičiūtė

Visi sutikome, kad tokia problema yra, kad ji yra aktuali. Jai išspręsti reikia aktyviųjų studentų pagalbos, nes jaunasis studentas dažnai varžosi, patekęs į vyresniųjų grupę. Klausydamasis vyresniems pritaikytų paskaitų, jis įsivaizduoja, kad nieko neišmanąs ir nesuprantąs. Patekęs į pačią "žemiausią" vietą studentijoje, ką tik palikęs "aukščiausią" vietą moksleiviuose, jaunasis studentas vėl iš naujo pergyvena visus nedrąsumo, apatijos ir nusivylimo jausmus.

Kai kas galvoja, kad to galima išvengti, išrenkant naujuosius studentus tuoj į pačias valdybas. Tačiau nepatyręs, nesusipažinęs, studentas negali daug įnešti į valdybos darbą. Tad būtų daugiau naudos, sudarant valdybas iš vyresniųjų ir jaunesniųjų studentų. Nereikia perdaug stumti, raginti ar versti jaunąjį studentą į visokeriopą veiklą, nes kils natūralus jo pasipriešinimas. Užtenka vien švelnaus stumtelėjimo.

Pakalbėję apie studentus, kurie visiškai užsidaro savo studijose, niekur kitur nedalyvaudami, nutarėm, kad toks užsisklendimas yra nesveikas nei pačiam studentui, nei jo organizacijai. Jeigu studentas ir yra labai studijose įsikniaubęs, vis dėlto jis turi rasti laiko ir kvieptelėjimui. Pasivaikščiodamas, galėtų užeiti pas kaimynus ir draugus ir paraginti juos užsiprenumeruoti Ateitį ir t.t. Negalima pateisinti pasakymą "aš neturiu laiko veikimui".

Mintin įstrigo posakis: "Neklausk, ką stovykla tau duos, bet ką tu duosi stovyklai". Šita frazė nėra visai tiksli, nes mes stovyklaudami, sąmoningai turime stengtis gauti daug iš stovyklos. Tačiau, duodami stovyklai, mes ir sudarome atsargą, iš kurios galėtume semti.

Nors vyresniųjų parodytas draugiškumas ir paskatas daug padėtų jaunam studentui, tačiau, beeidamas į universitetą ir susidurdamas su įvairiom pažiūrom, jaunasis studentas bręsta. Jis supranta, kad reikia, būtina, lengva ir paprasta įsijungti į lietuvių studentų veiklą.

Studentas moksleivių veikloje: pravedė Teresė Idzelytė

Šiose diskusijose kilo du pagrindiniai klausimai: ar studentas prisideda prie moksleivių veiklos, o jeigu ne, kaip jis gali prisidėti? Nutarta, kad studentai, kaip organizacija, darbuojasi su moksleiviais, ruošdami kursus ir globodami jų būrelius. Tačiau tokio prisidėjimo neužtenka. Studentai turėtų savo asmeniška iniciatyva veikti, suorganizuodami iškylas į muziejus, pakviesdami į namus grupę moksleivių diskusijoms. Nors yra nemažai galvosenos skirtumų tarp studento ir moksleivio, studentas turėtų suprasti, kad jo interesai gali būti įdomūs ir moksleiviui. Jis turėtų moksleivį supažindinti su studentija ir su visa ateitininkų organizacija. Studentai padeda moksleiviams, bet tuo pačiu moksleiviai taipgi padeda studentams.

Jaunučių reikalas iškilo, vieniems teigiant, kad patys moksleiviai, nepilnai pažindami save ir neturėdami pedagoginės nuojautos, negali jaunučiams vadovauti. Tam reikia studentų, ypatingai vasaros stovykloms. Studentas turėtų jausti pareigą, jeigu vasarą nedirba ar nesimoko, pasisiūlyti dirbti MAS stovyklose.

Tarėmės, kaip studentas gali prieiti prie moksleivių ir jiems padėti. Geriausias būdas — būti kuopos globėju ir skatinti pačius moksleivius gyvinti kuopos veiklą, kurti, vadovauti.

Moters ir vyro besikeičiančios rolės: pravedė Vida Ripskytė

Trumpai aptardami moters ir vyro roles, padarėm tokias išvadas. Kintanti civilizacija išvedė moterį iš virtuvės. Šito dėka, moteris, turėdama daugiau laisvalaikio, bando užpildyti jį, atlikdama daugelį įvairių kitų darbų. Vyro rolė yra išlaikymas namų finansiniai. Tačiau jis namuose dominuoja moterį.

Kilo klausimas, ką turėtų daryti vyrai, kad išlaikytų savo vietą šeimoje ir kad nebūtų dominavimo iš vienos ar kitos pusės? Nutarėm, kad vyrui ir žmonai reikia panašaus išsilavinimo ir panašių interesų. Moteris neturėtų būti aukštesnio išsilavinimo už vyrą, o jeigu ji yra, tai ji neturėtų pasirodyti pranašesnė kiekviena proga už vyrą.

Palietėm lietuvių šeimos klausimą. Atrodo, kad mūsų tarpe tuokias maždaug vienodo išsilavinimo žmonės. Tačiau lietuviai berniukai nerimauja, kad mergaitės taipgi siekia aukščiausio mokslo, kadangi, berniukų manymu, tai neleis atlikti joms savo pareigos šeimoje. Bet tai paaiškės anksčiau ar vėliau. Pagyvensim — pamatysim...

Rasinis klausimas ir lietuvis studentas: pravedė Onutė Damaitė

Rasinis klausimas yra aktualus mums studentams todėl, kad gyvename to klausimo sūkuryje. Ir kaip krikščionys, mes turime rūpintis asmeniu pasaulyje. Bet visų pirma mes turime spręsti savo asmeniškas ir organizacines problemas. Nes daug žmonių rūpinasi juodukų problema,

(Nukelta į 208 pusl.)

SAS STOVYKLOS

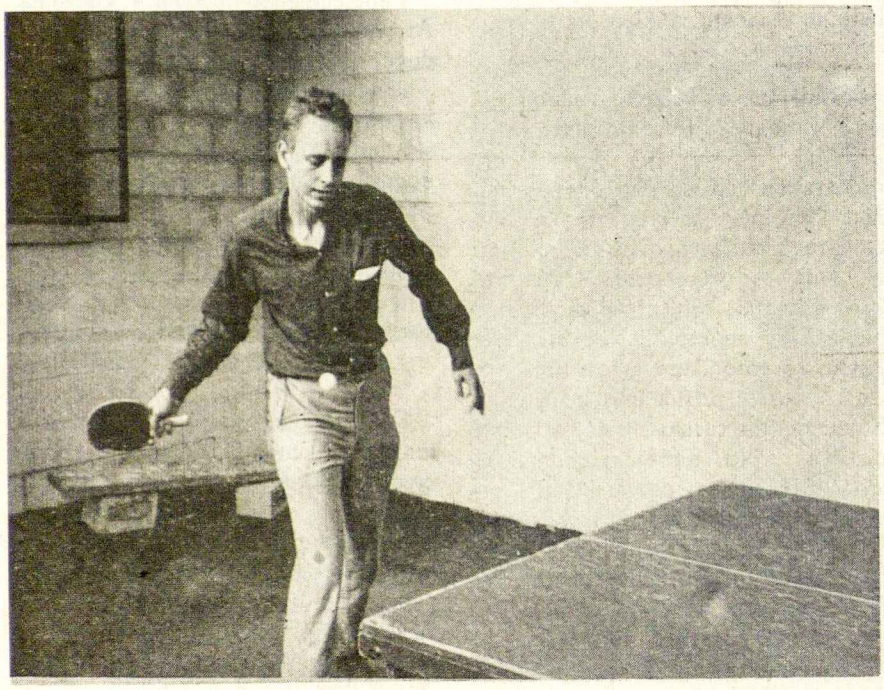

Tinklinį žaidėm
Ilsėjomės
Ping —

— Pong žaidėm
Paskaitas skaitėm
Vėliavą kėlėm

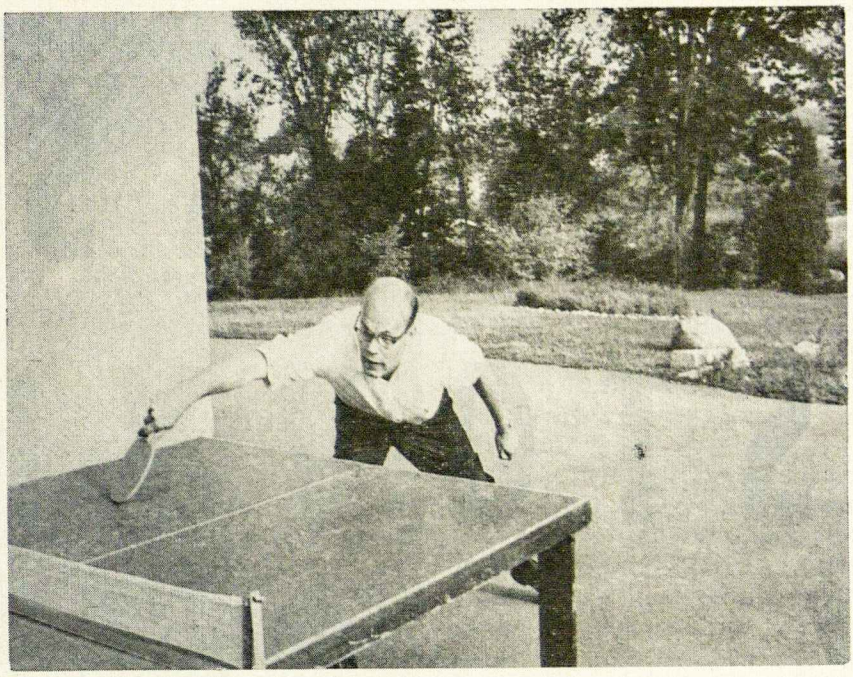

VAIZDAI

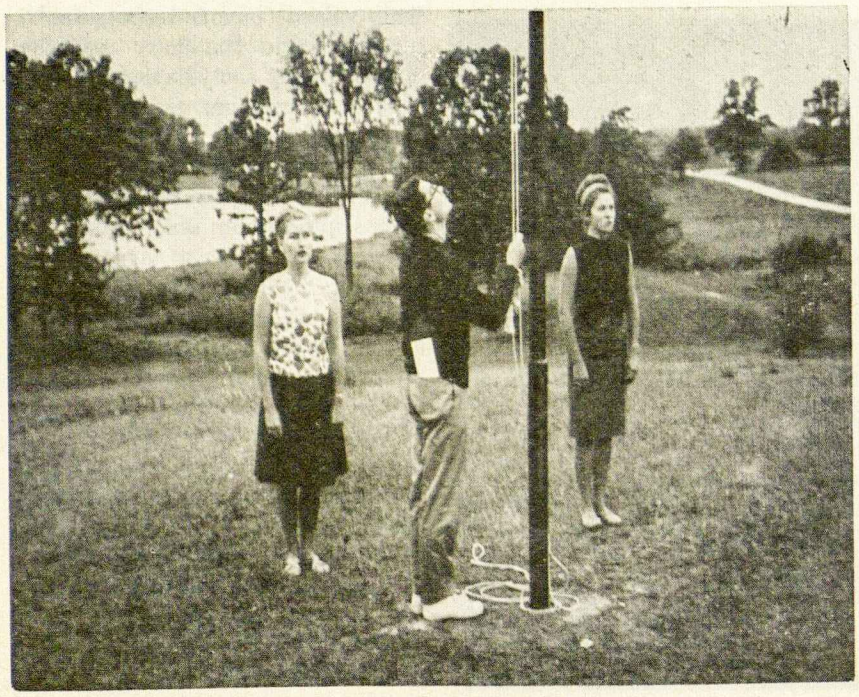

SAS STOVYKLA

Šeštadienis — rugpiūčio 29 d.

Pirmieji saulės spinduliai, įslinkę per langą, paglostė miegančių stovyklautojų veidus. O ţaip dar norėjos, kad saulė nekliudytų. Veltui. Jau girdėjos iš visų kampų vadovų linksmi balsai, skelbdami naujos dienos pradžią.

Viską pradėjome pusryčiais. Po jų, padainavę dar kelias dainas rytiniais, užkimusiais balsais, išsiskirstėm iki pirmosios paskaitos. Tą dieną buvo surengtas simpoziumas, kuriame dalyvavo MAS CV pirmininkas Jonas Račkauskas, SAS CV pirmininkas Jonas Boguta ir ASS CV narys Kęstutis Keblys. Simpoziume buvo diskutuota Ateitininkų Federacijos sąjunginės problemos ir jų išsprendimas.

Po simpoziumo pašnekesiai vyko diskusiniuos būreliuos, kuriuos pravedė patys stovyklautojai. Didžiausia grupė susirinko pakedenti ir įvertinti lietuvę studentę.

Pamaldos buvo, kaip paprastai, 12 valandą.

Po pietų, laisvalaikio metu, įvyko "karštos" tinklinio rungtynės tarp "Olimpinės rinktinės" ir Urbanos studentų. Žinoma, didingoji Urbana laimėjo.

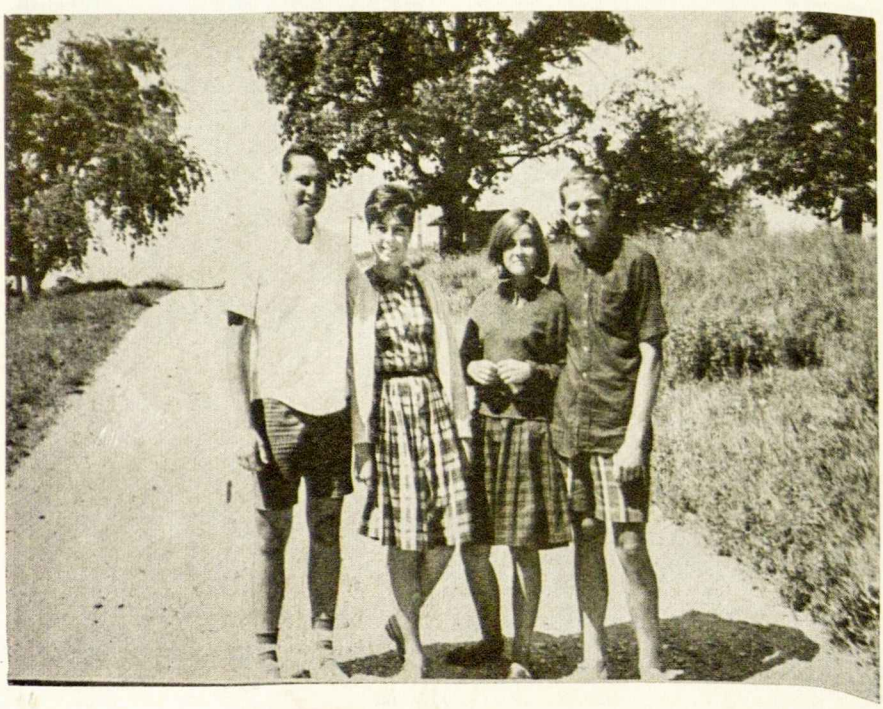

Su vakaru atėjo ir visų lauktas poezijos vakaras, suruoštas New Yorko draugovės. Po to — šokiai. Į gražiai papuoštą salę susirinko jaunimas ir svečiai linksmai praleisti vakaro.

O viskam pasibaigus, su ilgesiu visi skirstėmės į savus barakus, prisimindami išpildytas ir nedapildytas svajones bei sapnus. **Vitra**

Sekmadienis — rugpiūčio 30 d.

Rugpiūčio 30 d. išaušo šilta ir saulėta. Sočiai ir skaniai pavalgę pusryčius, išėjome pasigėrėti Dainavos tyru oru ir viską šildančia saulute. Dešimtą valandą buvom varpo sušaukti į poeto Kazio Bradūno paskaitą "Dviejų kartų santykiavimas". Šios gana kontroversinės temos perteikime poetas tuojau užintrigavo publiką. Poetas pareiškė, kad santykiavime nei jaunoji karta turi prisitaikyti prie senosios, nei senoji atsisakyti savo nuomonių ir sekti jaunąją. Jaunoji karta neturi ranka numoti į vyresniosios nutiestus pagrindus, o senoji neturi besąlyginiai kritikuoti jaunosios sumanymų. Poetas Bradūnas pastebėjo, kad ateitininkuose tas santykiavimas tarp federacijos sąjungų jau gražiai pasireiškė. Paskaita buvo baigta pageidavimu, kad mūsų karta nebūtų paskutinioji aktyvioji ir kūrybingoji lietuvių karta laisvajame pasauly. Prelegentas dar atsakė ir į keletą iškeltų klausimų.

12 val. varpas sušaukė vėl visus į kun. Stasio Ylos atlaikytas ben-

druomenės šv. Mišias. Pamokslo metu jis prabilo į mus tema: "Kaip krikščionybė yra paveikus rytų ir vakarų kultūras". Kun. Yla gyvais pavyzdžiais mums priminė, koks didis mūsų paveldėjimas yra krikščionybė.

Pasistiprinę dvasiniu maistu, stovyklautojų ir svečių draugėje pavalgėme ir žemiškuosius pietus ir dar labai linksmoj nuotaikoj. Kadangi antrai valandai numatytoms krepšinio rungtynėms neliko žiūrovų, visiems karštyje pasukus prie ežero, tai sportininkų pasigailėjimas įvyko penktą valandą, po dr. Vytauto Majausko paskaitos apie rezistencines kovas.

Savo paskaitoje dr. V. Majauskas apibūdino rezistencijos sąvoką, papasakojo apie lietuvių partizanų kovas vokiečių ir rusų okupacijose. Tada jis išryškino rezistencinių kovų prasmę lietuviuose ir pasaulio opinijoje, duodamas konkrečių pavyzdžių, kaip mes galime prisidėti prie partizaninių kovų savo malda, raštu ir žodžiu. Dr. V. Majauskas savo mintis baigė, pabrėždamas Amerikos lietuviškojo jaunimo uždavinius tautos rezistencinėje kovoje ir paskaitydamas lietuvio partizano laišką iš Daumanto knygos "Partizanai". Po paskaitos ir diskusijų visi nutraukėm į sporto aikštę paskatinti savąją komandą pergalėn. Tačiau kova buvo labai įtempta, nes abi komandos buvo gerai susižaidusios ir galų gale svečiai laimėjo 52:45.

Papietavę ir vakarop nuleidę vėliavas, išsiskirstėm savais keliais pasiruošti vakaro programai. Ją pravedė Clevelando draugovė, parengusi Kristijono Donelaičio minėjimą. Kristina Stankaitytė pristatė viešnią A. Augustinavičienę, kuri labai įdomiai nušvietė mažai lig šiol atskleistą Donelaičio būdą bei charakterį. Po ištrauką iš kiekvienos Donelaičio "Metų" dalies paskaitė Kristina Stankaitė, Danguolė Tamulionytė, Augustinas Idzelis ir Gediminas Naujokaitis. Jūra Gailiušytė užbaigė minėjimą, paaiškindama Donelaičio "Metų" svarbą mūsų jaunajai kartai. Gi po to linksmi šokiai pasibaigė lygiai pusę dvyliktos. Sugiedoję "Lietuva brangi", visi išsiskirstėm pasilsėti..

Aldona Zailskaitė

Pirmadienis — rugpiūčio 31 d.

Gaidžiai užgiedojo, Austė užkukavo, reiškia — laikas keltis. Stebuklingu greičiu mes visos nuriedam į salę valgyti pusryčių, duodamų punktualiai pusę devynių. Bet kodėl tiek daug stovyklautojų vėluojasi? Pavalgius, įprastas stovyklautojų "binzinėjimas" po stovyklą, nors šiuo laiku turėtų būti tvarkomi barakai. O ten yra apsigyvenę visokie gyvūnai — ne tik žmonės... Štai atsakymas, kodėl visos mergaitės klykauja, kai laikas gulti.

Malonu žiūrėti į visų veidus: kaip su džiaugsmu visi renkasi klausytis Rimo Rudžio paskaitos, pavadintos "Krikščioniška pagonybė". Jis mums paaiškino apie fizinę realybę ir griežtai pasakė, kad jinai nėra krikščioniška. Po paskaitos Jonas Boguta, Kęstutis Skrupskelis ir Rimas Rudys karštai diskutavo kažkokį klausimą, kurio aš net "nepagavau", nes mes visi kiti studentai, taip aukštai neįsilėkėję, kramtėm nagus. Toliau jau vyko pokalbiai diskusiniuos būreliuos, kurie šiandieną buvo gerai pravesti — taip mus įtikino Algis Norvilas. O po šv. Mišių ir pietūs atskrido. Popiečiu dauguma studentų nukeliauja iki Spyglio kranto, kur visi kaip lavonai guli saulėje ir gėrisi gamtos grožiu. Įdomu, kodėl visi bijo įkišti baltuosius pirščiukėlius į vandenėlį?

Po pavakarių seka antroji paskaita, Kęstučio Skrupskelio, pavadinta "Maceinos filosofija". Nors atidžiai klausiausi, bet man vis neaišku, ko-

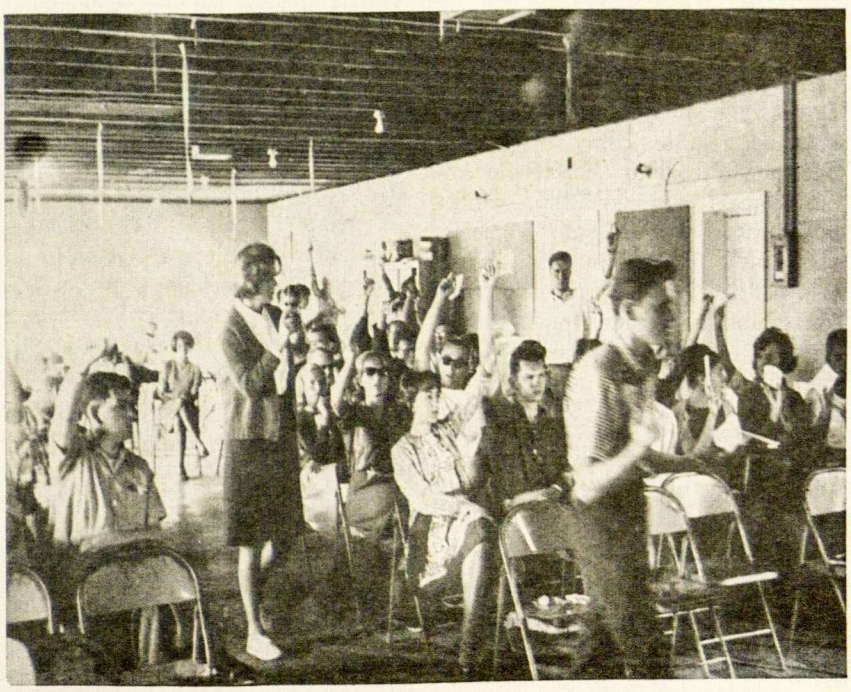

LIETUVOS NACIONALINĖ MARIJOS VIDO BIBLIOTEKA

kia anoji filosofija yra. Bet jau žinau, kas yra Antikristas. Laikas prabėgo, ir va — jau vakarienė. Dabar apsimiegojusių jau nebėra, nes dainos tiesiog nesustabdomos, net ir vargšui Egidijui (su savo gražiom kojom) neleidžiama "pranešimo duoti". Reikia tiesiog varu visus išvaryti iš salės, kad pasirengtų linksmybių vakarui. Nežinau, kas darosi berniukų pastogėje, bet mergaičių karalystėje vyksta rūbų mainymasis, plaukų šukavimasis ir visam barake girdėti bičių avilio ūžimas ir skuba. Šį vakarą visus gerai nuteikė "klumpininkų" programa, kuri buvo labai satyriška, juokinga iki ašarų. O po dienos darbų bei rūpesčių vėl krentama į lovas, galvojant: "O, kad Austė nors vieną rytą pramiegotų!"

Živilė Šlekytė

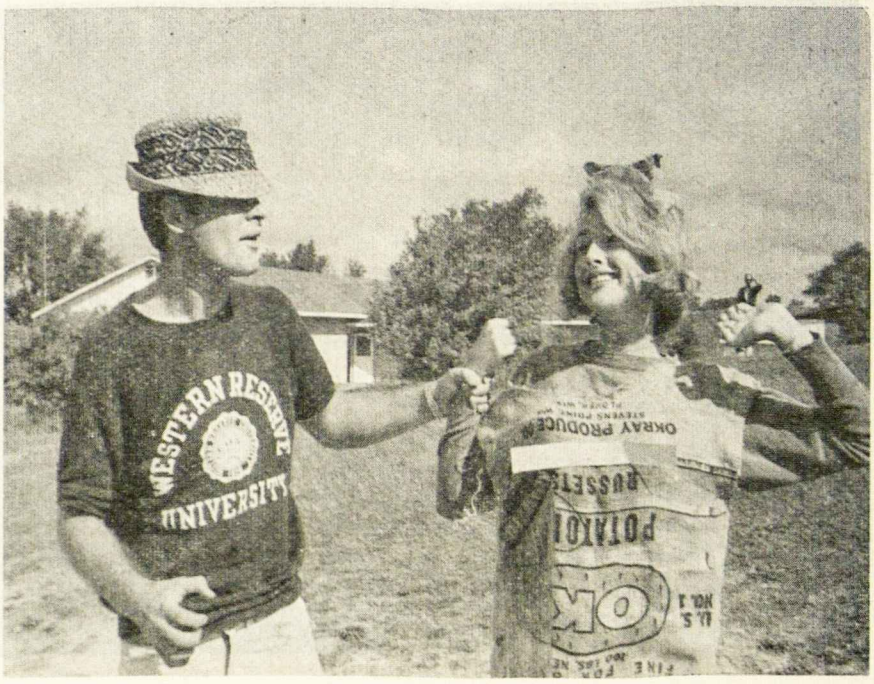

Antradienis — rugsėjo 1 d.

Diena išaušo kaip ir visos kitos. Skambutis, ir visi sunkiai ritosi iš šiltų lovų, skubėdami į pusryčius.

Mums ten bevalgant, pasirodė raudonai marškiniuotas, nenusiskutęs, naminį kulkosvaidį pasigriebęs gyvūnas (Alvydas Bičiūnas), kuris prisistatė kaipo Chruščiovas — didysis sovietų sąjungos vadas. Tuoj jis pradėjo skaityti pavardes, ir staiga pasirodė budeliai (šlovingosios partijos nariai). Iššauktieji nelaimingieji buvo nuvaryti prie sienų. Draugas Chruščiovas vargšuosius fuksus apkaltino visokiomis negirdėtomis kaltėmis ir pavadino juos buožės vaikais. Bet fuksai prieš jo aštrų balsą nedrebėjo, o giedojo atgal: "Mes jus nugalėsim! Mes jus nugalėsim!" Išdalinęs fuksus viešpačiams — nusipelnusiems partijos nariams, Chruščiovas davė progos pasireikšti savo budeliams, kurie "išpuošė" vargšus buožininkus bulvių maišais ir kopūstų lapais, juos "krikštijo" vandeniu ir tokiais vardais kaip "kumelė", "buliukas", "višta" ir t.t. Kankino juos įvairiais būdais, įsakydami visus vyresniuosius studentus pagerbti buožininkų šūkiu — "Draugas Jonas 'cik, cik' Boguta, rrrt!"

Pirmąją dienos paskaitą šiandien skaitė Arvydas Barzdukas. Tema — "Ateitininkas visuomenėje". Viską išaiškino humoristiniais pavyzdžiais, paklojo ateitininkų ir bendrai lietuvių ydas, ypatingai pabrėždamas jų siauras pažiūras ir rūpestį grynai savais reikalais, užmirštant kitas taipgi panašiai nuskriaustas grupes. A. Barzdukas nurodė, kad ateitininkai ir bendrai lietuviai maža domisi negrų likimu, nors ir Lietuvos ir negrų rasės pavergimas ir piktnaudojimas yra tos pačios žmogaus laisvės klausimas. Taigi ateitininkas visuomenėje turi ieškoti ne tik nuopelnų sau ir siekt savo tikslų, bet taipgi turi rūpintis ir kitų skriaudomis.

Paskaitos metu fuksai savo viešpačių buvo priversti klūpoti ant žemės šalia jų, kaip paklusnūs šuneliai, ir pasitarnauti įvairiuose mažuose savo žemumo pasireiškimuose, rišdami batų raikščius, uždegdami cigaretes ir pan. Pietus valgant, fukseliai vėl vergavo viešpačiams, pateikdami savo valdovams maistą ir kai kuriais atvejais net juos valgydindami.

Laisvalaikyje "buožės vaikai" turėjo atlikti ir didesnių darbų — plauti mašinas, nešioti sporto įrankius ir kibirus vandens sportininkams, rinkti visas rajono šiukšles.

Tačiau nuotaika vėl surimtėjo, klausantis paskaitos — šį kartą G. Procutos "Dabartinis jaunimas Lietuvoje". Prelegentas gyvais pavyzdžiais, statistikos duomenimis ir citatomis iš komunistų partijos leidinių išdėstė sunkią mūsų jaunimo padėtį Lietuvoje. Nuo pat mažens jiems yra indoktrinuojama partijos valia. Kur tėvai pasipriešina, vaikai iš jų yra atimami ir nusiunčiami į valdines bendrabutines mokyklas. Nors aiškiai nėra sakoma, tačiau visi privalo priklausyti komjaunuolių organizacijai, kurios susirinkimai vyksta sekmadienio rytais šv. Mišių laiku. Panašiai yra ir su taip vadinamais spaliukais bei pionieriais — jaunesnio amžiaus vaikais. Tokiu būdu visas jaunimas yra įtraukiamas į komunistinę veiklą. Tikrai skaudu, kad Lietuvoje mūsų amžiaus broliai negali laisvai pasikeisti mintimis su mumis, o iš jų kai kurie gal taip melo paveikti, jog jaučiasi vergovėje laimingesni už laisvuosius.

Vakare, po paskaitos ir vakarienės (kur fuksai vėl vergavo), įvyko fuksų "nubuožinimas". Didingieji partijos nariai visus per tamsą ir dumblą nuvedė į seną medinį tvartą, kur prie prožektoriaus šviesos visi "buožės vaikai" buvo sustumti į vieną kampą. Paskui, Chruščiovas su savo budeliais visus po vieną iššaukė, apklausinėjo, nuteisė ir nubaudė, duodami išgerti "išminties vandens" (pilno druskos).

Bet ir fuksai nenusileido. Jų suruoštame lauže ir programoje, kuriai vadovavo Gintaras Dambrava, buvusieji "buožės vaikai" visus linksmino juokais ir dainomis, net "pakrikštijo" vyr'ausiąjį partijos vadą Chruščiovą su kibiru vandens. "Kerštas atliktas!" nuaidėjo per girią, o grįžtant atgal į barakus ir lovas, vietoj kreipimosi "ei, fukseli", nauju tonu pasigirdo "kolega!"

AMB

Trečiadienis — rugsėjo 2 d.

Virš Spyglio ir Dainavos kalnelių šypsojosi malonus rugsėjo antrosios rytas. Laikrodžio rodyklės ir mergaičių vadovė kalbėjo apie kėlimąsi.

Toks baisiai malonus ir kartu žiaurus tas momentas...

Bet už pusvalandžio valgyklon susirinkę ir apsiblausę studentų veidai dar labiau ištįso, kai jų greiti žvilgsniai apmetė priekinį stalą — ten tuščios vietos bylojo apie miegančią valdybą.

Bet paskaita laukė labai intriguojanti. Ji iškėlė iš lovų visus miegalius ir maždaug vienodai domino visus. Paskaitininkas Rimvydas Šliažas kalbėjo apie "Gimdymo kontrolės problematiką". Palietė temą iš pasaulinio, tautinio ir šeimos taško, pabrėždamas Katalikų Bažnyčios poziciją pastaruoju klausimu. Taip pat iškėlė problemas, kurios neigiamai veikia gimdymo kontrolės sprendimą, kaip pvz. greitas žmonijos augimas, kolektyvizacija ir t.t.

Visą tą popietę saulė juokėsi mėlyname, rudeniškame danguje ir savo kaitrumu svaigino besilinksminančius. Ir taip grupelės stovyklautojų saulės atokaitoje ėjo padiskutuoti įvairiausias temas; įdomios mintys bei klausimai pynėsi tarpusavyje, lyg gražių praeities išgyvenimų pasidalinimas.

Ir kai septintą kartą saulė slėpėsi už Dainavos kalnelių, kai raudoni dangaus skliautai pasidabino tamsiais, paauksuotais debesimis, salėje pasigirdo linksmi balsai, kuriuos perrėkė skambi garsiakalbio muzika, ir filmas prasidėjo. Kas domėjosi, tas pamatė gan įdomią "Love in the Afternoon". Buvo arti vidurnakčio, kai lietus girdėjo paskutinį "labanakt". O dangus siuntė ramybę šiam įdomiam žemės kampeliui. **Vida**

Sekmadienis — rugsėjo 6 d.

Diena išaušo nepaprastai niūri, šalta. Eisena į pusryčius atrodė lyg vaizdas iš žiemos stovyklos — nertiniai, vilnonės kojinės, pilkas dangus. Bet vistiek su geru ūpu susirinkome į pirmąją dienos paskaitą. Kalbėjo Stasys Rudys. Jo tema — "Kas yra ateitininkas". Tema beveik neaprėpiamai plati, tad Stasys net ir nebandė jos pilnai išgvildenti. Verčiau pasitenkino, pateikdamas savo klausytojams tik keletą minčių iš savosios patirties. Trumpai tariant, ateitininkas yra Dievo karalystės žemėje kūrėjas ir jungėjas, Kristaus meilės dėsnio vykdytojas praktiniame gyvenime ir modernios kultūros jungėjas su krikščioniška dvasia. Artimo meilė — jam pareiga; į viską jis nuoširdžiai įsijungia; nieko nėra jam svetimo, išskyrus nuodėmę. Bet, apžvelgęs šių dienų ateitininkiją, prelegentas pastebi, kad tik išviršinė organizacijos struktūra mažai ką reiškia, jei vidus tuščias. Paviršutiniškumas tampa mūsų uniforma. Todėl ateitininkija šaukte šaukiasi naujo idėjos gražinimo. Vieši pasisakymai po paskaitos ir įvairūs diskusiniai būreliai toliau ryškino prelegento Rudžio iškeltas mintis.

Po pietų stovyklautojai stvėrėsi savų užsiėmimų; laisvalaikis tęsėsi iki pusės penkių, kada visi suėjome pasistiprinti pavakariais; paskui traukėm į antrąją dienos paskaitą. Ši buvo pravesta klausimų ir atsakymų formoje su stovyklos kapelionu kun. G. Kijausku. Klausimai buvo įvairūs, atsakymai taiklūs ir įdomūs. Keleta liestų temų: Dievo valios pažinimas, žmogaus religinis atšalimas, uždraustų knygų indeksas, draugystė stovykloje, knygos **The Feminine Mystique** įvertinimas ir šeimyninis sugyvenimas. Be anksčiau pateiktų klausimų, dar kilo ir kelios spontaniškos temos, tad pašnekesys buvo labai gyvas, o buvo nutrauktas tik dėl laiko stokos.

Vakarienės metu dainos buvo itin entuziastingos, o įsidainavus, net po maldos didelė dalis stovyklautojų dar pasiliko pasėdėti prie stalų, vis skambant dainai po dainos. Vakaro programa irgi buvo išimtinai atausta dainomis. Trys Baltimorės "liaudies dainininkai" — Aleksandras Radžius, Vitas Šeškūnas ir Romas Kalinauskas — pravedė dainų laužą.

Tai matome, kiek čia visko buvo ir ko nebuvo. O kitą vasarą atvažiuokite ir šiemet buvusieji ir dar niekada nebuvę, tai viskas išeis dar geriau ir tobuliau. Tad iki kitos vasaros!.... **R.K.**

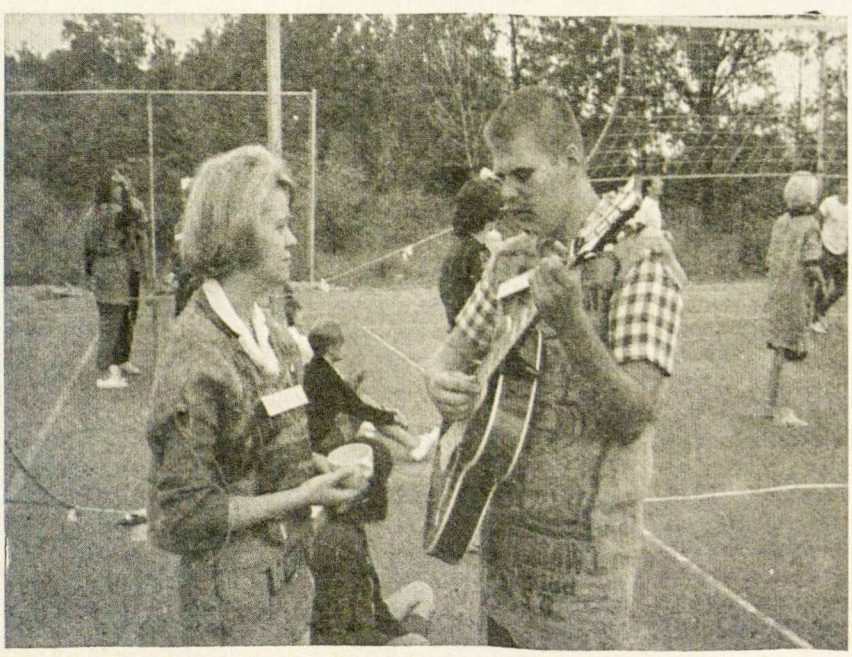

Jaunųjų dailininkų meno paroda studentų ateitininkų stovykloje

Dainavos naujo pastato šiam reikalui gražiai parengtoje salėje buvo išstatyta apie 20 dailės darbų. Paroda buvo gana įvairi — nuo realizmo iki abstrakto. Regėjom šiuos dailininkus: Alvydą Bičiūną, Dalią Kolbaitę, Vidą Krištolaitytę, Rimą Laniauską, Vidą Misiūnaitę ir Iną Skardytę. Ypač lankytojų dėmesį traukė abiejų Vidų (Krištolaitytės ir Misiūnaitės) kūryba. V. Krištolaitytė čia išstatė tik pora savo darbų. Ypač akin krito centrinėje parodos vietoje pastatytasis. Juo dailininkė parodė, kad ji ir su labai taupiu spalvos tonu moka paveikslą išvesti iki galo. Baltimorietė Vida Misiūnaitė visiems čia buvo tikra staigmena. Jos įvairia technika atliktieji darbai visus įtikino, kad mūsų jaunųjų dailininkų šeimon ateina stiprus, naujas vardas. Rimas Laniauskas stebino savo gausa, braižo ir pobūdžių įvairumu. Dar sunku būtų pasakyti, ar tie visi įvairumai yra dailininko stiprybė ar tik nenusistovėjęs blaškymasis. Gana simpatingi buvo ir D. Kolbaitės "Gėlės" (akvarelė) ir Natiurmortas (aliejus). Akį labiau džiugino gėlės. **(g. r.)**

Julius Azis Raulinaitis, magister scientium, statyboje, Pietų Kalifornijos univ., Los Angeles, 1964.VI.

Gimęs Kaune 1930 metais, ateitininkų tėvų dr. iur. Prano Viktoro ir Paulinos šeimoje. Toliau daugelio eitas kelias: Vokietija 1944, Australija 1949, Amerika (Los Angeles) 1954 metais. Viešame gyvenime pradėjo dalyvauti Melbourne (Austral), prisidėdamas prie Lietuvių Studentų Sąjungos skyriaus įkūrimo. Ateitininkų dvasiai gimininga kryptimi pasuko irgi Melbourne, tapdamas pirmu lietuviu Newman Society of Victoria nariu.

Bakalauro laipsnį gavo 1958, tame pačiame Pietų Kalifornijos universitete. Apie tai buvo rašyta tų metų rudens "Ateities" numeryje, nes Amerikoje stojo į studentus ateitininkus.

Vos gavęs diplomą ėmėsi gyvai vykdyti bent du ateitininkų principus — šeimyniškumą ir inteligentiškumą — vesdamas Ireną Krivickaitę Washingtone ir tą patį rudenį vykdamas į Purdue, kur abu su žmona gavo asistentų vietas. Tačiau netrukus šeimyniškumas sužlugdė asistentavimą. Teko mesti Purdue ir keltis į Washingtoną pradėt rimčiau duoną uždirbti. 1960, tryse, keliasi atgal į Los Angeles, kur vėl abu stoja vakarais į univ. magistrų studijoms tęsti.

Washingtone ir Los Angeles sekretoriauja sendraugių valdyboms, vienus metus globoja moksleivius. Savo profesijoj įsigijęs valstybinį leidimą dirba projektuodamas įvairius pastatus. Neužleidęs studijų, pagaliau, Irenos, dukters ir dviejų sūnų palydėtas atsiima šįmet diplomą.

sveikiname baigusius

(daugiau kitame numeryje)

Aldona Šapokaitė, 24, baigė University of Toronto odontologijos fakultetą — jai suteiktas Doctor of Dental Science laipsnis. Studijas tęs toliau Harvard Medical School — Forsyth Dental Centre, dantų medicinos ir vaikų vystymosi tyrimų srityse. Aldona yra baigusi Loretto College School 1958 m. Toronte ir Toronto lituanistikos mokyklą 1957 m. Studijų metais turėjo Dominion Provincial Bursary stipendiją 1963-64. Šiuo metu turi Dental Medicine Fellowship (Forsyth-Harvard). Ateitininkė nuo mažų dienų. Buvo studentų ateitininkų Toronto draugovės sekretorė ir vicepirmininkė. Buvo moksleivių ateitininkų globėja. Lietuvių Studentų Sąjungos skyriaus sekretorė. Taip pat sekretoriavo "Lituanus" remti komitetui ir "Aušros" sporto klubui. Dalyvavo sporte: žaidė krepšinį, tenisą, rungtyniavo plaukime. Laisvalaikiu skaito, plauko, žaidžia tenisą.

Giedrė Bajorūnaitė, 22, baigė University of Detroit B.S. laipsniu (cum laude) matematikoje. 1960 m. baigė Immaculata High Detroite. 1958 m. baigė lituanistinę mokyklą. Šiuo metu studijuoja University of Michigan — ruošiasi magistro laipsniui matematikoje. Detroito studentų ateitininkų draugovėje buvo du metus sekretorė. 1963-64 m. Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdybos sekretorė. Mėgsta skambinti pianinu ir slidinėti.

Jonas Račkauskas, 23, baigė DePaul University B. S. in Business Education laipsniu. Yra baigęs St. Rita High School 1960 m., Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos mokyklą 1959 m. ir Pedagoginį Lituanistikos Institutą 1962 m. Paskutiniu metu buvo Research Assistant to Vice-President of DePaul University — tyrinėjo Montessori mokymo

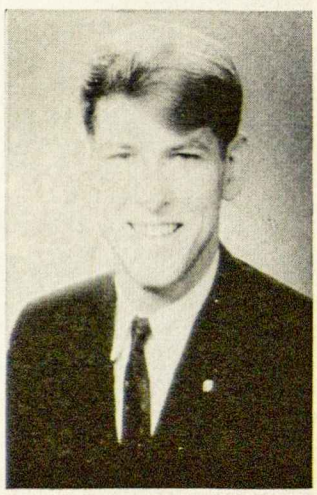

sistemas Amerikoje. Šiuo metu dėsto Business Education DePaul University Academy ir DePaul University. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos pirmininkas nuo 1961 m. Klausiamas kokiu būdu reiškėsi spaudoje, atsako: "rašiau, skaičiau, redagavau ir fotografavau, kišau 'Ateitį' į vokus, rinkau pinigus, rūpinausi, kad pinigų būtų, spausdinau laiškus per ilgas naktis". Dėl sporto: "ne sportinis tipas, per aukštas, per plonas, per nesgrėbnas sportui". Žada tęst studijas mokyklinėje psichologijoje ir mokyklinėje administracijoje.

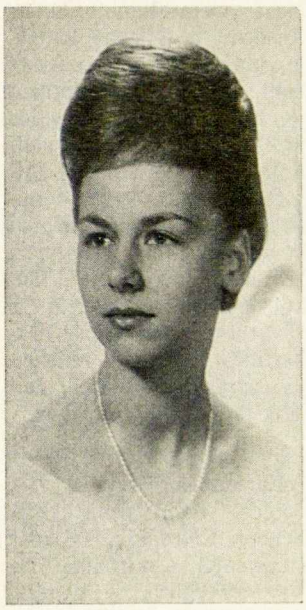

Vita Tallat-Kelpšaitė, 21, baigė Marymount Manhattan College B.A. laipsniu prancūzų kalboje. Visus keturis metus turėjo pilną stipendiją; laipsnis suteiktas **cum laude.** 1960 m. baigė Peterson, N.J. Benedictine Academy, 1962-63 m. studijavo Sorbonne universitete Paryžiuje. Žada tęsti studijas vertimo mokykloje Georgetown University. Yra lankiusi Patersono lituanistikos mokyklą. Buvusi moksleivė ateitininkė, New York studentų ateitininkų draugovės sekretorė 1961-62 m., iždinin-kė 1963-64 m. Laisvalaikiu mėgsta teatrą, knygas.

Jūratė Barzdukaitė, 18, baigė Maria High School Chicagoje. Taip pat baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Studijuoja Illinois Universitete

medicinos technologiją. Pradžios mokykloje priklausė Prano Dielininkaičio vardo moksleivių ateitininkų kuopai. Buvo kunigo Alfonso Lipniūno kuopos mergaičių būrelio vicepirmininkė. Priklausė Alice Stephens chorui ir Maria High School "Rūtos" rateliui. Rašė "Ateityje", "Sūkuryje" ir mokyklos metraštyje. Pirmininkavo lengvosios atletikos ir tinklinio komandai "Audrai". Mėgsta sportą, knygas, muziką, šokius bei dainas, keliavimą, gamtą, piešimą. Buvo sekretorė sportininkų suvažiavime.

Rūta Bražytė, 18, baigė Immaculata High School Detroite. Užbaigė keturis lituanistinės mokyklos skyrius. Pradėjo studijas Wayne State University Detroite. Nuo mažens priklausė skautams, prieš kelis metus įstojo į ateitininkus. Rašė Detroito moksleivių ateitininkų laikraštėliui. Laisvalaikiu mėgsta skaityti.

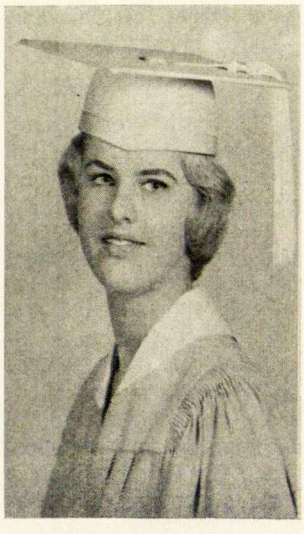

Indrė Marija Damušytė, 18, baigė Rosary High School Detroite. Taip pat baigė Detroito lituanistikos mokyklą. Studijuoja Wayne State University. Gimnazijoje gavo "Creative Writing" premiją. Priklausė dramos, prancūzų kalbos ir Future Teachers klubams. Nuo mažens priklauso ateitininkams: buvo jaunesniųjų moksleivių pirmininkė, vyresniųjų moksleivių kuopos korespondentė ir iždininkė. Taip pat padėjo globoti jaunučius. Priklauso tautinių šokių grupei "Šilainei". Buvo mokyklos laikraštėlio

redakcijoje. Rašė korespondencijas "Draugui" ir "Ateičiai". Buvo kuopos laikraštėlio "Vaivorykštė" viena iš redaktorių. Mokykloje žaidė tinklinį ir krepšinį. Laisvalaikiu mėgsta skaityti, stebėti ir bandyti suprasti žmones, groti akordeonu, vaikščioti mieste ar laukuose, rašyti poeziją, noveles ar laiškus. Mokykloje klausė meno kursą. Ateities planai: "laimingai baigti univerką mokytojos (gal?) laipsniu pasaulinėje literatūroje ir kalbose: prancūzų, vokiečių, gal rusų". Tikisi apkeliauti pasaulį — ypatingai nori pamatyti Afriką ir Indiją.

Nijolė Diminskytė baigė Harper High School Chicagoje. Lankė Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mo-

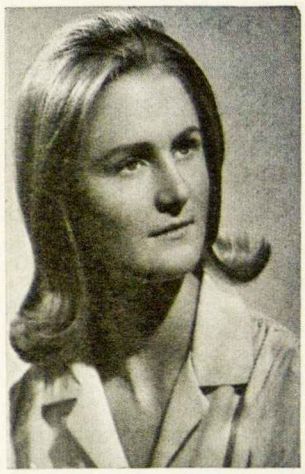

kyklą. Žada toliau studijuoti medicinos technologiją. Priklausė Kunigo Alfonso Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopai. Laisvalaikiu mėgsta skaityti.

Danutė Dubickaitė, 18, baigė Saint Theresa Academy, East St. Louis, Illinois. Visus keturis gimnazijos metus buvo garbės sąraše. Lankė East St. Louis lituanistinę mokyklą ir moksleivių ateitininkų kuopoje ėjo iždininkės ir sekretorės pareigas. Gimnazijoj Danutė priklausė Library Guild, Catholic Students' Mission Crusade ir Sodalicijai. Buvo gimnazijos korespondentė miesto laikraščiui. Paskutiniais metais rašė gimnazijos laikraštėlio vedamuosius. Danutė dabar lanko Maria Junior College.

Kęstutis Kazimieras Girnius, 17, baigė Boston Latin School. Šiuo metu studijuoja filosofiją Harvard University. Baigęs Bostono

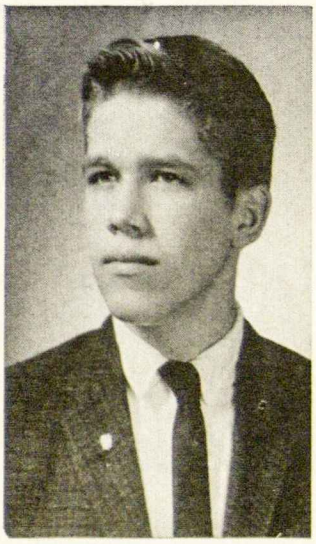

aukštesniąją lituanist. mokyklą. Gavęs pilnas stipendijas iš Harvard ir Boston College. Ateitininkas nuo mokyklos laikų — buvo kuopos pirmininkas. Gimnazijoj buvo Math Club iždininkas, priklausė Physics ir Chemistry Clubs, buvo Tutor. Laisvalaikiu mėgsta skaityti ir sportuoti. Šiuo metu yra Studentų Ateitininkų Sąjungos Spaudos ir Informacijos skyriaus vedėjas.

Vytautas Koncė, 18, baigė Regis High School Manhattane. Dabar lanko Fordham University — studijuoja Liberal Arts. Yra gavęs New York State Regents Scholarship. Mokykloje priklausė skautams ir moksleiviams ateitininkams, šiuo metu yra studentų ateitininkų New Yorko draugovės narys. Dalyvavo moksleivių ateitininkų stovyklose — jo rašiniai tilpo stovyklos laikraštėlyje. Mėgsta muziką — pats skambina gitara. Priklauso New Yorko lietuvių futbolo komandai.

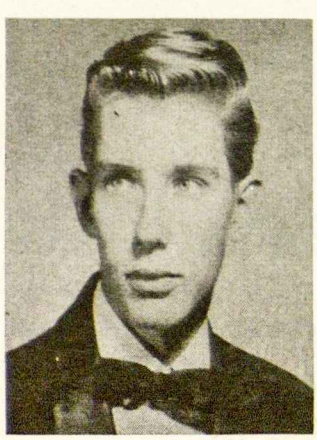

Gražina Lukaševičiūtė, 18, baigė West Catholic High School, Grand Rapids, Michigan. Studijuoja anglų ir vokiečių kalbas Aquinas College. Gimnazijoje keturis metus buvo garbės sąraše. Priklausė tautinių šokių grupei, chorui, Kazimiero Paksto moksleivių ateitininkų kuopai — buvo vienus metus iždininkė, keturis metus globojo jaunučius ateitininkus, du metus pirmininkavo kuopai. Taip pat priklausė Catholic Action Club, Library Club, Pep Club, German Club, Latin Club, Glee Club. Buvo gimnazijos metraščio redakcijoje. Mėgsta skambinti pianinu, šokti ir dainuoti, susitikt su draugais. Pianinu skambina jau dvylika metų. Dalyvauja stovyklose.

Milda Pakalniškytė, 18, baigė Kelly High School Chicagoje. Lanko Pedagoginį Lituanistikos Institutą — prieš tai baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Studijuoja matematiką University of Illinois Chicagoje. Savo gimnazijoje buvo pirmąja mokine 545 klasėje. Gavo Mayor Daley stipendiją ir Illinois State garbės stipendiją, 1964 Outstanding Scholar Trophy, 1963 Math Champ Trophy. Buvo delegatė Illini Girls' State. Laimėjo Mathematical Association of America Award ir Civic Award Letter. Mokykloje priklausė National Honor Society, Student Council, Future Teachers of America. Mokyklos orkestre buvo išrinkta pirmininke. Priklauso ateitininkams ir vyčiams, dainuoja vyčių chore. "Ateities" dabartinės redakcijos narė. Yra ir anksčiau rašiusi "Ateityje" ir dirbusi lituanistinės mokyklos metraščių redakcijose. Laisvalaikiu mėgsta skaityti įdomias knygas.

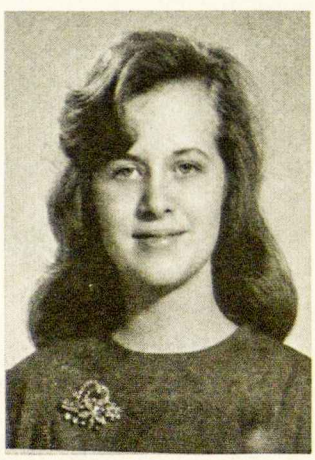

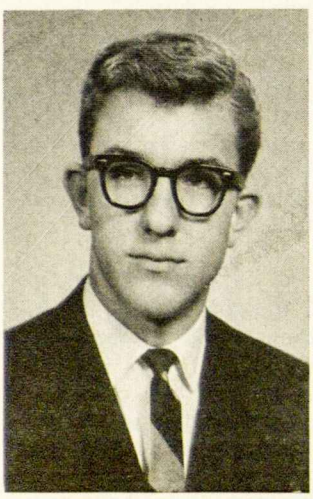

Stasys Rastonis, 17, baigė Šv. Antano gimnaziją Kennebunkport, Maine. Toliau žada studijuoti fiziką. Gimnaziją baigė su sidabriniu medaliu. Priklausė moksleiviams ateitininkams — buvo gimnazijos kuopos pirmininkas 1962-63 m. — skautams ir gimnazijos chorui (kuriam ir akompanavo). Rašė gimnazijos metraščiui. Laisvalaikiu skambina pianinu ir skaito.

Antanas Rauchas, 18, baigė Saint Rita High School Chicagoje. Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą baigė pirmuoju mokiniu. Studijuoja elektronikos inžineriją University of Illinois, Chicagoje. Lanko Pedagoginį Lituanistikos Institutą. Yra laimėjęs Illinois State stipendiją, atžymėtas

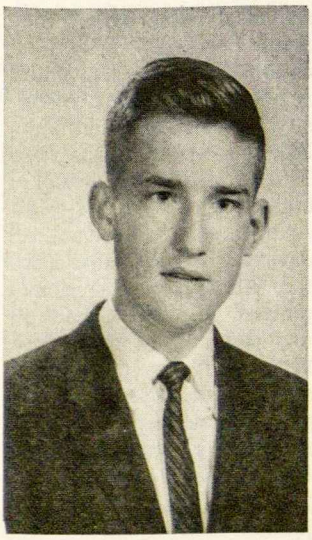

antra vieta Illinois Junior Academy of Science. Laimėjo pirmą vietą "Ateities" konkurse moksleivių prozoje. Nuo pradžios mokyklos priklauso moksleiviams ateitininkams — Kunigo Alfonso Lipniūno kuopoje buvo iždininkas. Jo rašiniai buvo spausdinti "Ateityje", "Drauge", "Švyturyje", "Sūkuryje". Dirbo "Sūkurio" ir "Švyturio" redakcijose. Dabartinės "Ateities" redakcijos narys. Laisvalaikiu žaidžia tenisą, skaito knygas.

Edmundas Tervydis, 18, baigė Saint Rita High School Chicagoje. Dabar studijuoja elektroniką De Vry Technical Institute. Baigęs Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Priklausė moksleiviams ateitininkams — dabar yra Chicagos studentų ateitininkų draugovės narys. Mėgsta sportą — krepšinį, tenisą, baseball (yra gavęs Tennis Letter gimnazijoje).

KĄ VEIKIA VALDYBA?

Dainavoje išrinktoji SAS Valdyba pasiskirstė pareigomis ir pradėjo metų darbą. Pirmajame aplinkraštyje pranešami valdybos narių adresai. Sąjungos pirmininkas yra Antanas Vainius, Jr. (80-39 Eighty-seventh Road, Woodhaven, N.Y. 11421, telef. 212-HI-1-9761), vicepirmininkė Salvinija Gedvilaitė, 107-15 116th Street, Richmond Hill, New York 11419, sąjungos sekretorius Gediminas Naujokaitis, 243 Monroe Avenue, River Edge, N. J. 07661, valdybos sekretorė Jūratė Garsytė, 43 McClintock Ave., Worcester, Mass., iždininkas Algis Liaugaudas, 391 Fifteenth Ave., Paterson, N.J. 07504, spaudos ir informacijos skyriaus vedėjas Kęstutis Girnius, 40 Thayer Hall, Harvard University, Cambridge, Mass. 02138, užsienio skyriaus vedėja Nastutė Umbrazaitė, 1871 Coney Island Avenue, Brooklyn, N.Y. 11230.

Draugovės yra raginamos sudaryti smulkius veiklos planus — tam tikslui antrajam aplinkraščiui prijungiamas pavyzdžiu tikrai išsamus praėjusių mokslo metų New Yorko SAS draugovės veiklos planas. Kad būtų galima spręsti apie plano vykdymą, taip pat pridėtas entuziastiškas draugovės veiklos pranešimas.

Spalio viduryje gautas pirmasis "Gaudeamus" numeris. Akin krinta ryškiai raudona antgalvė. Įvadinis naujojo SAS pirmininko žodis (atrodo tartas Dainavoje perimant pareigas), kuriame perspėja nepageidaujamą elementą sąjungoje save pakeisti arba būti greitai ir efektyviai likviduotam. Seka diskusinis straipsnis apie SAS Valdybos pobūdžio keitimą — buvęs valdybos narys Algis Norvilas siūlo, kad vasaros stovyklų ruošimas būtų atiduodamas atskiram komitetui, kurio darbą tačiau akylai prižiūrėtų ir tvarkytų sąjungos valdyba. Numeryje dedami vasaros stovyklos dalyvių ir svečių sąrašai ir adresai. Taip pat randame ir kultūrinį "Gaudeamus" priedą — sąjungos statutą, Dainavos suvažiavime keistą ir tobulintą. Trumpose žinutėse intriguoja užuomina apie švarkus su sąjungos herbu (gal tai koks privatus juokas?). Nuotaikingai skamba ir sąjungos suvažiavimo nutarimų paieškojimas, kurie paslaptingai dingę.

įstudentai!

KRIKŠČIONIO LAISVĖ
(SAS metinė tema)

1. Laisvės problema krikščioniškuoju žvilgiu. — Laisvė kaip žmogaus dvasinės prigimties ir jo moralinio pašaukimo liudijimas. Ką apskritai reiškia būti laisvam? Kodėl tik žmogus yra laisvas? Kuria prasme laisvė žmogui yra "ne duota, o užduota"? (ne laisvi gimstame, o privalome laisvais išaugti!) Kas skiria laisvę nuo paprastos savivalės (visko sau leidimo)? Kodėl laisvė yra ne savivalės pateisinimas, o atsakomybės reikalavimas? (visa daroma apsisprendus, bet — ar kiekvienas apsisprendimas yra doras?). Kaip laisvei gręsia kaltė? (laisvė yra ne tik geram, bet ir blogam gyvenimo keliui!). Kodėl laisvė privalo vertybių šviesos? (ne laisvė viską pateisina, o laisvę įprasmina, kas ja pasiekiama vertingo!). Kas naikina žmoguje laisvę? Kaip ugdyti savo laisvę? Krikščioniškasis laisvės principas — "mylėk, ir daryk, ką nori" (Šv. Augustinas). Jo palyginimas su ateistinio egzistencialisto J.P. Sartre žvilgiu į žmogaus "pasmerkimą" laisvei ir jo tezę "pragaras — tai kiti".

Papildomosios — praktinės temos:

1. Laisvė ir susivaržymas elgesyje, arba: laisvas ir suvaržytas elgesys. Psichologinė represija.
2. Tėvų autoritetas ir vaikų laisvė: kaip tai suderinti, išlyginti?
3. Asmeninė laisvė ir kolektyvinė prievarta grupėje, draugų būryje; kaip išsaugoti savo laisvę neprarandant draugų?
4. Moralinė laisvė ir mados varžtai ("Visi taip daro", kodėl aš negaliu taip daryti?)
5. Individualinė laisvė ir papročių diktatūra: paprotinė vaišių prievarta gerti...

II. **Krikščioniškoji minties ir kūrybos laisvė** — Kodėl reikia laisvės kūrybai ir aplamai pažangai? Ar krikščioniškasis tikėjimas iš tiesų slopina kūrybinę iniciatyvą ir sudaro pažangos stabdį? Kiek krikščionių kaltės dėl šių priekaištų? Pagrindinė tezė: krikščioniškasis tikėjimas ne stelbia žmogaus laisvę, o ją nušviečia žmogaus galutinio pašaukimo tiesa.

Ar krikščioniškasis tikėjimas sudaro kliūtį laisvai reikštis moksluose? Kodėl buvo istoriškai iškilę konfliktų tarp krikščionybės ir mokslo atstovų? Kodėl nėra pagrindo principiniam konfliktui tarp religijos ir mokslo?

Ar krikščionis nėra laisvas laisvai reikštis visose meninės kūrybos srityse? Kada iškyla vadinamasis meno ir moralės konfliktas? Kodėl dabarties menuose (literatūroj, dailėj, muzikoj) yra sumažėjusi krikščioniškoji inspiracija?

Papildomosios — praktinės temos:

1. Laisvė skaityti ir pareiga kaiko neskaityti: kaip žiūrėti į Bažnyčios draudimą neskaityti kaikurių knygų.
2. Laisvė ieškoti tiesos ir pareiga neklaidinti savęs ir kitų.
3. Minties laisvė ir pažiūrų prievarta, arba srovinės pažiūros, kaip materializmas, pozityvizmas; kiek jos suvaržo minties laisvę.
4. Ar meno kūryba turi daugiau teisių į visišką laisvę, kaip mokslo kūryba?
5. Ar mokslo kūrybos pažangai reikia tik laisvės ar dar kai ko?

III. **Krikščioniškasis laisvės rūpestis viešajame gyvenime** — Kaip subrendo laisvės sąmonė ir išsiplėtojo demokratinė visuomenės samprata? Laisvė Bažnyčioje. Psichologinė laisvė. Kokia krikščionio pozicija konservatyvizmo ir progresyvizmo konflikte? Ar progresyvizmas (pažangumas) sutampa su liberalizmu? Koks liberalizmas krikščioniui yra svetimas ir koks savas?

Papildomosios — praktinės temos:

1. Asmeninė laisvė ir visų bendra gerovė: egoistinė laisvė ir kolektyvinė atsakomybė už visus.
2. Ar pateisinama tokia demokratinė laisvė, kuri veda į korupciją ir moralinį palaidumą?
3. Kodėl krikščionybė ginasi konservatyvizmo ir progresyvizmo, bet patys derina konservatyvumą ir progresyvumą?
4. Kodėl krikščioniui nepriimtinas istorinis liberalizmas?
5. Kaip suprasti krikščionių principą — "laisvė tvarkoje ir teisingume"?

Bendrajai laisvės problemai lietuviškai yra: St. Ylos **Laisvės problema,** 1956. Liet. Enciklopedijos straipsniai apie laisvę. J. Girniaus **"Žmogus be Dievo, 1964,** ir ypač str. "Istorinė krikščionių atsakomybė" **Suvažiavimo Darbuose** V, 1964 (trumpiau **Aiduose,** 1964 nr. 5 ir nr.6)

Specialiai krikščionybės ir liberalizmo klausimu: St. Ylos, J. Girniaus ir L. Dambriūno str. **Aiduose** 1956-57. J. Girniaus str. "Liberalizmas ir krikščionybė" V. Kavolio redaguotame leidinyje **Lietuviškasis liberalizmas,** 1959.

Angliškai — F. Sheen: **Freedom under God** 1940. N. Berdiajev: **Slavery and Freedom** 1944. Ch. Dawson: **Religion and Culture** 1958. J. Maritain: **Man and the State** 1951 (to paties autoriaus str. "Krikščionybė ir demokratija" **Tėvynės Sarge** 1948 nr. 1).

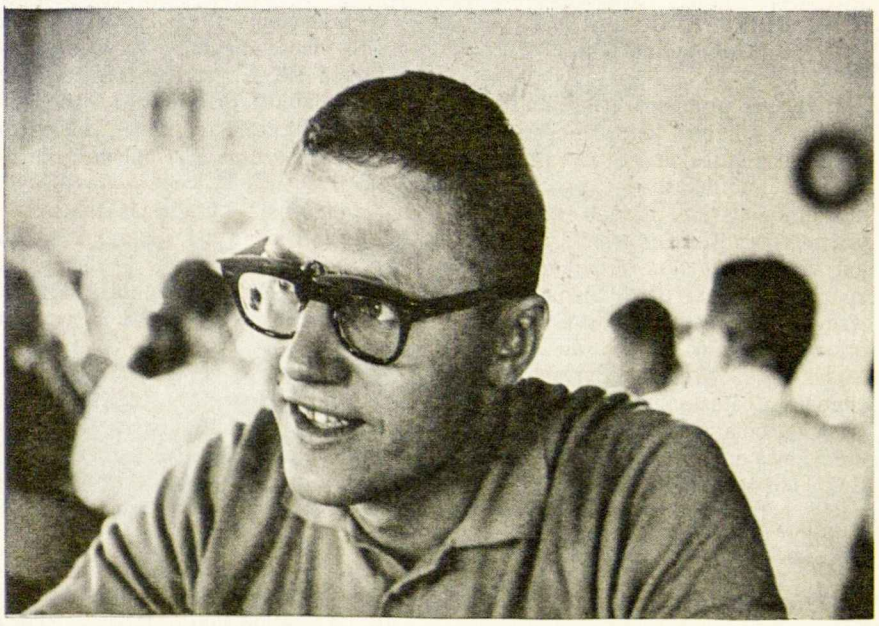

STUDENTAI PASISAKO (Atkelta iš 197 pusl.)

betgi mes, kaip lietuviai, turime rūpintis pirmoje eilėje lietuvybės reikalais, kartu nepamiršdami ir juodukų problemos. Mums lietuvių problemos turi būti aktualiausios.

Kaip konkrečiai ir praktiškai padėti juodukams?

1. Pakviesti paskaitininkus juodukus į LSS susirinkimus arba į SAS susirinkimus.

2. Bandyti pakeisti nuomonę apie juodukus savų lietuvių tarpe.

3. Kai sukursime šeimas, savo šeimose ugdyti toleranciją juodukams.

4. Nebėgti iš rajono, kai juodukai įsikrausto, nors žinomas dalykas, kad lengviau dirbti su juodukais, negu su jais gyventi.

5. Jei kas nori tikrai dirbti su juodukais, tai tegul pasilieka rajone, kuriame yra juodukų, vietoje važiavęs į "Freedom schools".

Ar ateitininkas studentas yra "prejudiced?" Mes visi mažiau ar daugiau nusistatę prieš juodukus, ne prieš juos asmeniškai, tik prieš jų veiksmus. Vieno šito nusistatymo priežastis glūdi tame, kad mes juodukų pilniau nesuprantame.

Kokia yra studento įtaka į visuomenę? — pravedė Alvydas Bičiūnas

Iš karto nutarėm, kad studentas neturi jokios įtakos visuomenėje. Tačiau vėliau pradėjom šią problemą sumuoti taip.

1. Studentai ateitininkai yra moksleivių labai laukiami. Šioje srityje jie galėtų labai daug asmeniškai moksleiviams patalkinti.

2. Studentai visuomenei daugiau įtakos turėtų, jeigu jie nuo visuomenės patys nebūtų izoliavęsi. Turėtume daugiau gerbti ir kitų organizacijų narius, kaip neolituanus, skautus akademikus, santariečius.

3. Mūsų organizacija turėtų daugiau įtakos, jeigu kiekvienas rūpintųsi savo organizacija ir jos naujų narių prieaugliu.

Studentas įvertina lietuvaitę studentę: pravedė Antanas Vainius

Įvertinimas aptartas dviejose plotmėse: dvasinėje ir intelektualinėje.

Kadangi lietuvaitė studentė neturi pakankamos filosofinės orientacijos (šita nuomonė sutinka su biologiniais ir psichologiniais įrodymais), jos veiksmai yra jausminiai ir paviršutiniški. Mokslinis tyrinėjimas įrodė, kad moteris yra arba viename arba kitame gabumo krašte, o vyrai daugiau pastovūs. Dauguma mergaičių slepia savo gabumus, bijodamos suvaržyti būsimuosius savo vyrus.

Kokiose profesijose labai trūksta lietuvių? — pravedė Rimas Repšys

Buvo kalbėtasi apie tas sritis, kuriose jaučiama specialistų trūkumas ir kurį galėtų užpildyti lietuviai moksininkai. Taipgi prieita išvadų, kad lietuviuose ypač trūksta filosofinio subrendimo ir filosofinės orientacijos. Lietuvių kalbos žinojimas irgi gana silpnas. Politinės orientacijos taip pat trūksta, nors ši sritis kiekvienam turėtų būti svarbi. Ir aplamai humanitarų, sociologų, muzikų, aktorių, rašytojų mūsuose jaučiama stoka.

Mergaitė įvertina dabartinį lietuvį studentą: pravedė Indrė Damušytė

Mergaitės pasisakė, kad jos įvertina faktą, jog dauguma lietuvių studentų yra gana mandagūs, bent mandagumo taisykles žino ir jas vykdo geriau, negu dauguma amerikiečių. Taip pat buvo teigta, kad lietuviai studentai dažnai moka gana darniai sujungti rimtumą su gyvumu, gilumą su sąmojum.

Tačiau mergaitės nusiskundė, kad nemaža dalis lietuvių studentų per daug geria. Taip pat buvo nusiskųsta, kad jiems trūksta džentelmeniškumo ir dėmesio mergaitei, kad jie mergaitę ima "too much for granted". Dar apsunkina mergaičių-berniukų santykius lietuviuose ir tai, kad lietuvių berniukų daugelis stokoja laisvumo, informalumo elgesyje ir ypač atvirumo.

Pagaliau ir berniukai neiškentė neatsiliepę. Jie kaltino mergaites, jog kartais jie tampą bomeliais, nes mergaitės nedrįstančios parodyti nepasitenkinimo dėl berniukų neigiamybių.

Įtampa tarp rytų ir vakarų ateitininkų studentų: pravedė Antanas Vainius Jr.

Būrelio nariai nutarė, kad įtampa tarp rytų ir vakarų egzistuoja, bet jos išraiška ir dydis nėra pastovus. Įtampos būdas priklauso nuo vietovių, asmenybių ir dabartinio polinkio. Pagal asmenų skaičių vakaruose socialinė veikla turėtų būti daug pažangesnė, bet vakaruose individų gabumų spektras yra kraštutiniškas ir maža randama teigiamajam krašte, o rytuose sugebėjimai ir susipratimas yra lygiau padalintas, dėl to rytiečiai nariai nesivaržo ir turi didesnę progą ir norą pasireikšti.

Vienas to būrelio dalyvis pavadino vakarų studentus mąstytojais ir pseudo-intelektualais. Tuo pačiu buvo paminėta, kad vakaruose reikia daugiau stūmimo, ir kai vyresnieji dings, tai draugovės sukris.

Įtampa gali būti teigiamas veiksnys, jeigu sąmoningai prižiūrima. Reikia sintetiškai sukurti kalną (varžybas), kuris nėra per aukštas ir per status; tai yra, kuris paskatintų konkurenciją ir nenumuštų ūpo bei nuotaikos.

norime

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas. Visuotinis Ateitininkų Sendraugių Sąjungos suvažiavimas šaukiamas š.m. lapkričio 26-29 dienomis Clevelande, Šv. Jurgio parapijos patalpose. Suvažiavimas prasidės ketvirtadienį, lapkr. 26 d. 6 val. vakare ir baigsis sekmadienį, 1 val. po piet.

Suvažiavimo atstovai. Kiekvienas ASS skyrius renka po vieną atstovą. Jei skyriuje yra daugiau kaip 20 narių, tai nuo kiekvieno 20 renkamas vienas atstovas ir nuo ne mažesnio kaip 10 likučio — irgi vienas atstovas.

Atstovų rinkimo procedūra. Kiekvienas skyrius išrenka nustatytą atstovų skaičių visuotiniame skyriaus susirinkime. Atstovų pavardes ir adresus reikia pranešti centro valdybai. Iš anksto paruoštas atstovų sąrašas reikalingas sklandesniam mandatų komisijos darbui ir suvažiavimo darbų — pareigų planavimui.

Jei skyriaus išrinktas atstovas dėl didelio atstumo ar kitų ypatingų aplinkybių negali pats dalyvauti suvažiavime, save atstovauti jis gali įgalioti kitą ASS narį (Australijos, Italijos, Prancūzijos ir Vokietijos skyriai, jei neturi pažįstamų sendraugių iš Chicagos, Clevelando, Detroito apylinkių, kreipiasi į centro valdybą, kuri galės pasiūlyti eilę suvažiavime dalyvauiančių asmenų tuos skyrius t'nkamai suvažiavime atstovauti).

Rinkti atstovai ir įgaliotiniai, registruodamiesi suvažiavimo mandatų komisijoje, turės pristatyti skyriaus atstovų rinkimo protokolą ar skyriaus valdybos atatinkamą pažymėjimą. Įgaliotiniai dar turės pristatyti juos įgaliojusio atstovo pažymėjimą.

Skyrių veiklos pranešimai. Kiekvienas skyrius įpareigojamas suvažiavimui pateikti pranešimą apie pereitų dviejų metų veiklą ir skyriaus padėtį. Pranešimą turi paruošti skyriaus valdyba — raštu. Vienas iš skyriaus atstovų suvažiavimo metu pranešimą paskaitys ir įteiks jį suvažiavimo sekretoriautui. Kiekvienam pranešimui bus skirta ne daugiau 5 minutės. Užtai pranešimai turės remtis daugiau faktais, o ne gražbylyste ir neatliktų darbų racionalizavimu.

Suvažiavimo komisijos. Suvažiavimo eiga ir darbai eis sklandžiau, jei iš anksto tam bus ruošiamasi. Tuo tikslu centro valdyba sudarė komisijas, kurios išstudijuos duotuosius klausimus ir suvažiavimo metu padarys pranešimus. Komisijų pranešimai tarnaus ka'p pagrindas bendroms diskusijoms ir nutarimams.

Skyrių ir sąjungos veiklos metodų komisija — svarstys skyrių veiklos metodų reformą, skyrių apaštalavimo, visuomeninės ir kultūrinės veiklos, centro valdybos funkcijų ir sendraugių prieauglio klausimus.

Jaunimo veiklos komisija — svarstys sendraugių sąjungos, o ypač skyrių santykius su moksleiviais ir studentais at-kais, procedūrą ir priemones artimesniam bendradarbiavimui ir efektyvesnei paramai, jaunučių bei moksleivių globėjų ir kitus klausimus.

Sąjungos vardo komisija — svarstys sąjungos vardo keitimo ar nekeitimo klausimą.

Rezoliucijų komisija — iš anksto sudarys projektą suvažiavimo rezoliucijų, kurios taps viešas ASS pasisakymas mūsų kultūriniais, visuomeniniais, politiniais — laisvinimo ir kitais rūpimais klausimais.

jūsų

Į komisijų darbą turėtų įsijungti ir skyriai ir visi sendraugiai asmeniškai. Savo pasiūlymus nedelsdami siųskite komisijom, duotais adresais.

ASS garbės nariai. Centro valdyba suvažiavimui siūlys į ASS garbės narius keletą asmenų, nusipelniusių ateitininkiškam judėjime ir lietuviškoj veikloj.

Suvažiavimo dalyviai. Nors suvažiavime sprendžiamąjį balsą turi tik atstovai, patariamuoju balsu gali dalyvauti kiekvienas sendraugis. Suvažiavimo programa bus tikrai įdomi — be įprastų svarbių suvažiavimo darbų bus dar didelis literatūros vakaras, meno paroda, plataus masto linksmavakaris. Visiems sendraug'ams bus proga ne tik įsijungti į Sąjungos aktyvų darbą, bet ir pabendrauti, atnaujinti kontaktą su kitur gyvenančiais pažįstamais, pasidžiaugti tikrai nekasdienišku savaitgaliu.

ASS Visuotinio Suvažiavimo, įvyksiančio 1964 m. lapkričio 26-29 dienomis Clevelande DARBOTVARKĖ

Ketvirtadienis, lapkr. 26 d.
Suvažiavimo atidarymas
Mandatų komisijos r'nkimas
Suvažiavimo prezidiumo rinkimas
Dr. Ant. Sužiedėlio paskaita "Laiko dvasios iššauka sendraugiui ateitininkui".

Penktadienis, lapkr. 27 d.
ASS skyrių pranešimai
Centro valdybos pranešimai
Kontrolės komisijos pranešimas
Jaunimo sekcijos pranešimas ir diskusijos

Šeštadienis, lapkr. 28 d.
Skyrių ir sąjungos veiklos metodų komisijos pranešimas ir diskusijos
Sąjungos vardo komisijos pranešimas ir diskusijos
Einamieji reikalai
Prof. J. Ereto paskaita "Dvidešimtmetis išeivijoj: prasmė ir uždaviniai"
ASS garbės narių klausimas
Nutarimų priėmimas
Dailiojo žodžio vakaras. Dalyvauja Kazys Bradūnas, Jurgis Jankus, Aloyzas Baronas ir Julija Švabaitė.

Sekmadienis, lapkr. 29 d.
Iškilmingas posėdis ir suvažiavimo uždarymas.

KONKURSAS APIE JAUNIMĄ IR TĖVUS

Jaunimui 13-19 metai yra perėjimo tiltas iš vaikystės į suaugusio dienas; tai kritiškas laikas ne vien brėstančiam jaunuoliui, bet ir juo besirūpinantiems tėvams. Jausdami šios problemos svarbą, "Laiškų Lietuviams" žurnalo vardu skelbiame rašinio konkursą, tema "Santykiai tarp tėvų ir brėstančio jaunimo", kuri galėtų būti svarstoma įvairiose tarp savęs besirišančiose srityse: pedagoginėj, socialinėj, pasaulėžiūrinėj, tautinėj, dorinėj, religinėj ir kt.

Rašinys (straipsnis, beletristinis vaizdelis ar pan.) turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir išsiųstas kartu su atskirame vokelyje užrašyta tikrąja autoriaus pavarde bei adresu "Laiškų Lietuviams" redakcijai, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636. U.S.A., nevėliau 1965 m. vasario 10 d. Atsiųsti rašiniai tampa žurnalo nuosavybe ir gali būti jame spausdinami. Skiriamos trys premijos: I — 70 dol., II — 40 dol. ir III — 30 dol.

Norėdami, kad ir jaunimas pasisakytų, skelbiame konkursą ta pačia tema jaunimui, ne vyresniam 20 metų amž'aus, skirdami dvi premijas: I — 30 dol. ir II — 20 dol. (rašiniai turi būti pažymėti "jaunimo konkursui").

"Laiškų Lietuviams" redakcija

dėmesio

ALp(LKA)1786
1964, Nr.8

Administracijos pranešimai

1. Garbės prenumeratoriai.
Atsiuntė po $10.00 už 1964 m. garbės prenumeratą:
Kazim. Činčius (Toronto),
Dr. J. Karvelis (Čikago),
Dr. I. K. Skrupskelis (Columbia, S.C.)

2. Aukojo "Ateities" paramai:
Laim. Iešmantaitė (Cleveland) $10.00;
Dr. I. K. Skrupskelis (Columbia, S. C.) $5.00;
kun. J. Gaidelis, S.J. (Australija) 1 sv.
D. Skuodas (Australija) 10 šilingų.

3. "Ateitis" užsienio moksleivijai:
R. ir T. Alinskai (Brooklyn) atsiuntė $3.00 už "Ateities" prenumeratą moksleiviams V. Vokietijoje.

Visiems vienu ar kitu vardu aukojusiems "Ateities" reikalams reiškiame nuoširdžią padėką.

"Ateities" Administracija

★

"ATEITIES" ATSTOVAI IR PLATINTOJAI

AUSTRALIJOJE: Rev. P. Dauknys, 6 Third ave., ST. PETERS, S.A., Adelaide, Australia.

ANGLIJOJE: Rev. Kuzmickis, 21 Ann Place, Little Horton, Bradford.

BRAZILIJOJE: Rev. J. Šeškevičius, Caixa Postal 29, SAO ROQUE, estd. S. Paulo, Brazil.

KOLUMBIJOJE: Rev. dr. prof. P. Ragažinskas, Collegio San Jose, ap. aereo 11-80 Medelin, Colomb.

V. VOKIETIJOJE: Rev. J. Aviža, 8 Muenchen 2, Unterer Anger 17/1 (prenumeratos kaina metams 12 DM).

KANADOJE: 1) Mr. A. Bumbulis, 200 Indian Grove, Toronto, Ont. 2) Mr. J. Pleinys, 137 Gladstone Ave., Hamilton, Ont.

JAV-bėse ir ten, kur nėra atstovų, "Ateitį" platina MAS kuopos ir SAS draugovės; talkininkauja kiekvienas prenumeratorius, jei nurodo adresą tų, kuriems būtų galima pasiųsti "Ateitį" susipažinimui.

ATEITIS – Geriausia dovana jaunimui!

BET KURIA PROGA užsakykime "Ateitį" jaunuoliui (-lei) dar "Ateities" neturinčiam (-iai)!

Šios dovanos – prenumeratos kaina tik $3.00!

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Act of October 23, 1962: section 4369, Title 39, United States Code)

1. Date of Filing Oct. 1, 1964
2. Title of Publication: "ATEITIS".
3. Frequency of issue: Monthly except July and August
4. Location of known office of publication: 5725 South Artesian Avenue, Chicago, Illinois 60629
5. Location of the headquarters or general business office of the publishers: 5725 South Artesian Avenue, Chicago, Illinois 60629
6. Names and addresses of publisher, editor, and managing editor:
   Publisher: Lithuanian Catholic Youth Association, Inc. (not-for-profit), 5725 South Artesian Avenue, Chicago, Illinois, 60629
   Editor: S. Radvila, 7216 S. California Avenue, Chicago, Illinois, 60629
   Managing Editor: J. Rackauskas, 5725 South Artesian Avenue, Chicago, Illinois, 60629
7. Owner: Lithuanian Catholic Youth Association, Inc. (not-for-profit), 5725 South Artesian Aąenue, Chicago,, Illinois, No Stockholders.
8. Known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities: none.
9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner. Names and addresses of individuals who are stockholders of a corporation which itself is a stockholder or holder of bonds, mortgages or other securities of the publishing corporation have been included in paragraphs 7 and 8 when the interests of such individuals are equivalent to 1 percent or more of the total amount of the stock or securities of the publishing corporation.
10. This item must be completed for all publications except those which do not carry advertising other than the publisher's own and which are named in sections 132.231, 132.232, and 132.233, Postal Manual (Sections 4355a, 4355b, and 4356 of Title 39, United States Code). We do not carry any advertising.

I Certify that the statements made by me above are correct and complete:

signed: **J. Rackauskas**
business manager

Oct. 1, 1964

90.725.47